

Læreplaner for Børnehuset Ådalen

1. Indledning og formål

Virksomhedsplan, pædagogisk læreplan og udviklingsmål for Børnehuset Ådalen 0-6år.
Vores virksomhedsplan er en ramme for institutionens pædagogik og de praktiske gøremål.
Formålet er at beskrive vores værdigrundlag, visioner og med den pædagogiske læreplan at sikre fortsat udvikling i Børnehuset Ådalen

Vi vil løbende evaluere målene og forholde os til udviklingen af såvel børnegruppe, forældregruppe og samfund. Vi har beskrevet institutionens kultur, det vi står for og det vi kan tilbyde samt vores fremtidige arbejde.

Virksomhedsplanen er en slags kontrakt mellem forældre, ledelse, personale og det politiske system. Den skal i takt med decentraliseringer beskrive, hvorledes vi arbejder praktisk, pædagogisk og økonomisk således at kommunens overordnede ansvar sikres.

Den pædagogiske læreplan skal sikre udviklingen af pædagogikken i institutionen, således at kvaliteten sikres og børnenes læring understøttes.

Udviklingsplanen er Syddjurs kommunes styrings redskab for deres sikring af udvikling såvel som styring i en kommunal daginstitution.

Målgruppen er Syddjurs kommune, institutionens fastansatte personale og det fremtidige personale der kommer til institutionen. Vores forældre og interesserede nye forældre.

Det er ud fra vores virksomhedsplan, pædagogiske læreplan og udviklingsplan vi diskuterer og formulerer vores nuværende som fremtidige tiltag. Virksomhedsplanene udarbejdes i fællesskab af forældrebestyrelsen, institutionen og godkendes af kommunen.

Vores virksomhedsplan, læreplan og udviklingsmål er beskrevet hver for sig. Denne del er vores læreplan.

2. Lærings og udviklingsforståelse i Ådalen

I bekendtgørelsen om pædagogiske læreplaner hedder det at: Læring både sker gennem spontane oplevelser og leg, samt ved at den voksne skaber eller understøtter situationer, der giver børnene mulighed for fornyelse, fordybning, forandring og erfaring.

Vores læringsforståelse ligger godt i tråd med denne opfattelse. På den ene side tror vi meget på at børn selv kan og vil tilrettelægge egen læringsbane, men vi tror også det er vigtigt, at de færdes i et stimulerende miljø med voksne, der er i stand til at tilrettelægge og målrette aktiviteter og samvær, der udfordrer og understøtter barnets udvikling.

Børn lærer af hinanden, og gennem leg, børn lærer over hele dagen. Hver gang en erfaring er lært, har de lært noget i en helt naturlig proces, som ingen kan forhindre.

3. Pædagogisk læreplan for Ådalen

I Ådalen har vi børn, der har brug for lidt af hvert, og voksne som skal kunne lidt af hvert. Det

betyder vi er en rummelig institution.

Vi er rigtig gode til natur og naturfænomener, krop og bevægelse, personlig udvikling, kulturelle udtryksformer og værdier.

Vi har valgt anerkendelse som den overordnede røde tråd i vores kultur.

Vi har valgt at dele vores læreplaner i to en for Alfer 0-3årige og en for Drager og Trolde 3-6årige, Evalueringerne vil ligge fra alle vores tre grupper (Alfer, Drager, Trolde)

Vi evaluere målene hver 3år ud fra læreplanens 6 temaer og i Børnehuset Ådalen har vi endvidere valgt at sætte fokus på et læreplanstema om året. Vi vil beskrive hvorledes vi forstår læreplanens enkelte temaer, og indskrive dem løbende som vi arbejder med dem.

Læreplanens 6 temaer er:

Personlige og alsidige udvikling

Sproglige udvikling

Krop og bevægelse

Sociale kompetencer

Natur og naturfænomener

Kulturelle udtryksformer.

4. Anerkendende tilgang

I Børnehuset Ådalen har vi valgt den anerkendende tilgang som et bærende element i institutionen. Den skal være tråden til at binde hele organisations kulturen sammen. Teoretisk tager vi udgangspunkt i Berit Bae (Norsk pædagog og forsker): Hun mener at anerkendelse er en grundholdning, som kommer til udtryk gennem hele den måde man er i relationerne til andre på og udspringer af den grundlæggende holdning af ligeværd og respekt. Anerkendelse har med forståelse at gøre. Ros handler om bedømmelse og må ikke forveksles med anerkendelse.

Anerkendelse er:

- Noget der kan gives
- En fri og frivillig handling
- Ikke beregnet og beregnende, man skal ikke have noget igen
- Ikke smiger
- Identitetsskabende (personlighed)
- Fundamentet under alle former for social væren

En anerkendende tilgang til barnet styrker selvværdet

For at forstå anerkendelse er det nødvendigt at vide noget om det som skal anerkendes. Vi skal forstå barnets oplevelsesverden og se tingene derudefra.

Det er vigtigt at være opmærksom på den nonverbale kommunikation. Være opmærksomme overfor metakommunikative signaler. (et barn slår sig, men siger at det ikke gør ondt selvom tårer sidder i øjenkrogen)

Måden der spørges ind på er vigtig. Man kan hurtigt lukke for dialog hvis ordvalget er forkert.

Anerkendende relationer er baseret på ligeværd – den ene part må ikke se sig selv som mere værd end den anden.

Anerkendelse betyder ikke enighed, men det indebærer at man erkender at det kun er den enkelte som er autoritet i egne oplevelser. (stop med at græde – det gør ikke ondt. Du fryser m.m.) Bevidstgørelse om egen kommunikationsmåder er vigtig, og forandringer er en proces som sker over tid og ikke her og nu. I næste omgang bliver man mere observerende i forhold til dagligdagens samspil.

Voksnes definitionsmagt: Den voksne er i en overmægtig position i forhold til barnet når det gælder om retten til at opleve sig selv. Denne magt er tilstede i forholdet mellem barn – voksen. Det er vigtigt at vi voksne forholder os til hvordan magten håndteres. Og er bevidste om det også når magten anvendes.

Anerkendelse betyder for os at styrke det enkelte barn i troen på at det er noget helt specielt, det gør vi ved at styrke selvværd og selvtillid. Det er de voksnes egen personlighed der er fundamentet for anerkendelsens sociale væren.

Anerkendelse er noget, man giver eller får af andre. Anerkendt er noget, man bliver. Man kan ikke selv beslutte sig for at være anerkendt.

4. Indsatsområder og handleplan

4.1 Børnehuset Ådalens forståelsesramme for personlig og alsidig udvikling

Personlig og alsidig udvikling er kædet sammen med ordene selvtillid og selvværd. Selvværd betyder at barnet ved, at det er noget i sig selv og i kraft af det menneske det er. Det skal ikke bevise sit værd, men betragtes af omgivelserne som unikt i sig selv. Det skal ikke bevise noget for at få bekræftelse, men er anerkendt, afholdt og respekteret blot fordi det er til. Et barn som har selvværd stoler på at det er god nok og har værdi i sig selv.

Selvtillid er en styrke der fremmes af præstation og at barnet er handlende og på i en given situation. Succes og ros fremmer selvtilliden.

For at børnene kan udvikle sin personlige og alsidige udvikling er det vigtigt at børnene mødes af en lydhør omverden. Det vil sige at de voksne vil barnet noget og samtidig anerkender og involvere sig i barnets verden. I børnehaven betragtes alle børn som ligeværdige individer som tage alvorligt. Det er indlysende at den voksne skal forsøge at sætte sig ind i hvordan barnet tænker, føler og reagerer. Med det kræver bevidst brug af metoder som fx børneinterview og en bevidst anerkendende tilgang til barnet. I relation mellem barnet og den voksne er det vigtigt at det er den voksne der tager ansvaret. Men hvor ansvaret tidligere var koblet sammen med det faglige professionelle virke, er det nu også i høj grad den personlige relation det handler om.

Vi skal sørge for at børnene får opbygget en bred forståelse af deres eget ansvar, når det gælder om at udvikle og vedligeholde gode relationer. De skal lære at det har betydning hvordan de taler til hinanden. At det er tilladt at være uenig og at konflikter kan løses gennem samtale og med hjælp fra andre børn og voksne. Børnene har brug for at lære at tackle de mange forskellige følelser der opstår i fællesskabet – lige fra engagement, venskab og kærlighed – til ligegyldighed og konkurrence. Voksne er vigtige hjælpere til denne proces.

Bestræbelserne på at styrke barnets alsidige og personlige udvikling vil altid være vævet ind i børnehavens mange forskellige gøremål og aktiviteter. Der vil nærmest være tale om et overordnet grundsyn på forholdet mellem barnet og den voksne, hvor forholdet bygger på ligeværd. At møde barnet udefra en anerkendende holdning (Berit Bae), styrker barnets selvværd og selvstændighed.

Barnets personlig og alsidige udvikling 0-3årige

Mål:

- **at styrke barnet i at være og blive sig selv (selvstændighedsudvikling), så det udvikler et sundt og positivt selvværd.**

Praksis – det gør vi ved at

- støtte barnet i at det vil og kan selv, fx spise selv, klatre op på rutschebanen mm. Vise barnet anerkendelse for det, det er og støtte dets udvikling i at blive bevidst om: hvem er jeg, hvordan ser jeg ud, min mor, far mm. Være empatiske og rummelig når barnet er ked af det, lytte og trøste. Snakke og læse om følelser, fx ked af det, glad, sur mm.
- Etablere lege og aktiviteter i mange forskellige rum, så barnet og vi oplever, hvad det mestrer.

Succeskriterier

- når barnet ved, hvad det hedder, hvem der er mor, far, søskende, voksne og børn i gruppen og at barnet ikke er tilbageholdende for nye udfordringer.

Mål:

- **at støtte barnet i at tage selvstændige initiativer**

Praksis – det gør vi ved at

- støtte op omkring barnets initiativer til lege og videreudvikle dette sammen med barnet
- give udfordringer og stille krav, der er afpasset barnets udvikling
- veksle mellem at vi igangsætter bevægelseslege og aktiviteter og være med i barnets leg

succeskriterier

- når barnet tager initiativer til leg og andre aktiviteter

Mål:

- **at styrke barnets evne til at give udtryk for følelser, behov og kunne sige til og fra på fornuftig måde (ikke bide, slå og kradse)**

Praksis – det gør vi ved at

- have fokus på barnets intention frem for handling og hjælpe barnet med at sætte ord (verbal/nonverbal) på følelser og oplevelser. At vi er nærværende, iagttagende og lyttende
- lege med verbale og nonverbale udtryk, fælles og individuelt

Succeskriterier

- når barnet kan og tør udtrykke egen behov og ønsker, sætter egne grænser og udviser empati (aer/trøster mm)

Mål:

- at støtte barn og forældre i at blive trygge ved Børnehuset Ådalen

Praksis – det gør vi ved at

- have en primærpædagog, der er rummelig og imødekommende over for forældrene. Så vidt muligt tage hensyn til forældrenes særlige ønsker og barnets særlige behov

Succeskriterier

- at forældrene ser os som samarbejdspartnere i forhold til deres barn.

Barnets personlig og alsidige udvikling 3-6årige**Mål:**

- at styrke barnets selvværd og tro på egne evner så det udvikler en positiv selvopfattelse og føler sig anerkendt og værdsat som individ.

Praksis

- vise barnet anerkendelse for det, det er
- have fokus på barnets perspektiv, møde og støtte det derfra med respekt, tillid og omsorg
- give barnet modspil og medspil både kognitivt, følelsesmæssigt, dialogisk og handlingsmæssigt, så det udvikler sine muligheder
- lege og bevægelsesaktiviteter, der har fokus på psykisk, fysisk og social udvikling

Succeskriterier

- når barnet viser handlekraft, vilje og gå-på-mod
- når barnet selvsikkert tør vise, hvad det kan, og fortælle hvad det ved i større og sociale sammenhænge
- når barnet kan løse egne konflikter og problemer
- når barnet trives og hviler i sig selv
- når barnet kan sige nej eller være insisterende
- når barnet kan fremstå selvsikkert i en større social sammenhæng

Mål:

- at styrke barnet realistiske selvbillede og udvikle dets fornemmelse at egen personlighed og identitet

Praksis - det vil vi gøre ved at

- støtte barnets egenskaber og karakter, så det bliver til gavn for dets udvikling
- vise respekt for og give plads til forskellighed
- vise interesse for barnets ideer og støtte det i konstruktivt at udføre dem
- indgå i troværdige og nærværende relationer med barnet, med hver vores forskellige personligheder
- lade barnets unikke personlighed komme til udtryk gennem bevægelse, lege, kreativitet og produktion

Succeskriterier

- når barnet kan agere selvstændigt i forhold til andre
- når barnet giver udtryk for en forståelse for personlig identitet fx jeg er en, der kan løbe hurtigt
- når barnet tør gøre tingene på egen måde ved bevægelse, tegne, synge, tale mm.
- når barnet agerer med en vis bevidsthed om egne evner og ressourcer

Mål:

- at styrke barnets evne til at afgrænse sig
- udtrykke egne følelser, behov
- kunne sige til og fra på en fornuftig måde over for omgivelserne

Praksis - det vil vi gøre ved at

- vise det er ok at sige fra i forhold til aktiviteter, relationer, fællesskaber ud fra givne situationer
- lære barnet, at det ikke skal acceptere alt fra omgivelserne
- de voksne er tydelige rollemodeller i forhold til egne ønsker, følelser og grænser
- tage barnets perspektiv og søge at forstå barnets årsag for en given handling
- støtte barnet i at sige fra overfor andre personer og handlinger
- etablere bevægelseslege og aktiviteter der har fokus på følelser, en der styrer legen, at dele, tage og give

Succeskriterier

- når barnet viser, at det kan sige fra over for andre børn og voksne, hvis det bliver truet på sin integritet
- når barnet selvstændigt giver udtryk for egne behov og følelser og tør fastholde sit synspunkt
- når barnet respekterer andres integritetsbehov

Mål:

- at støtte barnet i at blive selvhjulpen i alle sammenhænge

Praksis – det vil vi gøre ved at

- støtte op om barnets udvikling med passende udfordringer ud fra nærmeste udviklingszone
- lade barnet få tid og ro til at afprøve og eksperimentere
- iagttage hvilke veje barnet går i sin udvikling ud fra barnets læringsvej, fordi børnene lærer forskelligt
- give plads, rum og redskaber til mange forskellige grov- og finmotoriske bevægelseslege og aktiviteter, så barnet tilegner sig de grundlæggende motoriske færdigheder der gør det selvhjulpen

Succeskriterier

- når barnet viser vilje til selv at ville, fx tage tøj på, kæmpe med snørebånd, spiser selv mm
- når barnet giver udtryk for viden om personlig hygiejne og handler derefter
- når barnet rydder op efter sig selv, holder orden i egen ting og sager

4.2 Børnehuset Ådalens forståelsesramme for sproglig kompetence

Sprogets betydning for os i Børnehuset Ådalens teoretiske fundament er følgende:

Hvad er sprog:

Sproget er ikke medfødt som fx hørelse, men evnen til at udvikle et sprog er medfødt.

Når sprog læres:

Barnet er en helhed og kan ikke udvikle sproget alene dvs. sproget bygger på sansemotoriske færdigheder fx balance, hørelse, syn, social emotionel motorisk osv. Og den perceptionelle del, evnen til at indlære, oplagre og sortere de sanseindtryk man får.

Barnet kan ikke alene gøre dette, det er et samspil med omgivelser idet barnet lærer at tale ved at tale dvs. øvelse med partner og tal om det i oplever i hverdagen ex banan.

Sproget hænger igen tæt sammen med andre kognitive perceptuelle færdighed som fx evnen til indlæring, læsning, skrivning og sociale egenskaber.

Hvad bruger vi sproget til: Pragmatik

Sproget hænger tæt sammen med de øvrige hjernemæssige områder (kognitiv udvikling), dermed også tænkning. Derfor er et godt sprog vigtig for at udvikle sin identitet og skabe tilhørsforhold til et fællesskab, til at forså sig selv og omverden samt indgå i sociale relationer. Derfor kan bl.a. problemer med sproget give selvværds-/selvtillidsproblemer, svært ved at indgå i leg/samvær.

Når vi samtaler er det vigtigt at vide

- Hvad vi siger
- Hvordan vi siger det
- Hvornår vi siger det.

Udviklet før skolestart:

- At begynde en samtale
- Give samtalen indhold
- At få og give ordet
- Afslutte en samtale

For at bruge sproget – samtalefærdigheder

- Bede om en forklaring når vi ikke forstår
- Udvikle situationsfornemmelse, tolke sprogbrug og kropssprog
- Afkode den sociale sammenhæng

Hvad består sproget af:

- Udtale, det vi hører (den ekspressive del) det er den mindst del og det nemmeste at rette og kommer tit af sig selv.
- Sprogforståelse/ordforråd/sætningsproduktion (impressive del) Vi kan fornemme det, men kan kun afdækkes ved undersøgelser.

Sprogudvikling

0-6 mdr.

barnet frembringer enkelte vokale lyde
laver små strubelyde – knirke – smaske og snøftelyde
pludrer i længere tid, konsonantlyde tilføjes
kan ligge og pludre med sig selv, råder over alle sproglyde, som den menneskelige stemme kan frembringe (døve børn gør det også)
vender hovedet ved lyde

6 mdr.-1 år

barnet pludrer i længere tid og frembringer stavelser med konsonanter og vokaler
gentager stavelser med forskellige styrke

1-2 år

bruger flere ord – ordforrådet øges
reagerer på eget navn
et-ordssætninger, fx ved spørgsmål: Mor?
større passivt ordforråd end aktivt
barnet begynder at stille spørgsmål: hvad er det?
forstår flere opfordringer
forsøger at binde 2 ord til en sætning
omkring 2 års alderen har barnet ca. 200 ord i sit ordforråd
opdager ting har navn
prøver bevidst at sige efter

3-4 år

ordforråd på ca. 800-1200 ord
barnet skal kunne gentage 6 stavelser
3-4 ords sætninger
de første talord kommer
kan tale om det ikke nærværende (noget der er sket)
forstås for det meste af fremmede

4-5 år

stort ordforråd på ca. 1500-1800 ord
taler rent med fuldstændige sætninger
behersker de vigtigste grammatiske former
4-5 ords sætninger
sproget afviger kun lidt fra voksen sproget
sprogligt meget aktiv periode, spørger meget hvorfor, hvordan og hvor
sproget ikke længere så koncentrationskrævende (leger med 1 ting og taler om noget andet)

5-6 år

grundlæggende sprogudvikling på plads
taler om realiteter
5 ordssætninger og derover
ordforråd ca. 2000
kan skrive sit navn

god fortæller og holder styr på en rækkefølge
kender og benævner sikker alle farver

Faresignaler i børnehaven

- producerer kun få sætninger med 3 ord og derover
- problemer med at forstå sproget (gør som de andre gør)
- udtrykke sig usammenhængende og har vanskeligt ved at få meningen frem i det de siger
- har udtalevanskeligheder, bliver ikke forstået
- har svært ved at lære nye ord
- viser kun lidt interesse for at få læst højt (bøger)
- har svært ved at lære ting i rækkefølge (ugedage, måneder)
- viser kun lidt interesse for social samspil med andre
- tager ikke initiativ til at lege med andre eller må ofte ikke være med i legen

Sprogaktiviteter

- fortælle historier og læse bøger sammen
- synge sange (gerne med fagter) og sanglege
- rim og remser
- spil (vendespil, billedlotteri osv)
- tegne sammen

Det er et meget firkantet skema og kan ikke bruges som afkrydsning men kan få en fornemmelse af hvor barnet ligger.

Sprogproblemer:

- Forståelse
- Produktion
- Fonologisk

Børn med vanskeligheder har ofte manglende nysgerrighed i forhold til at efterligne, spørge, udforske omgivelserne, trækker sig fra sociale fællesskab, negativ adfærd.

Ligeledes emotionel, motorisk, sansemotoriske osv. kan grundlaget ”fejlen” også ligge der og indsatsen skal muligvis begynde der.

Hvornår talepædagog observerer på fysiske defekter, snak og faresignaler.

Sprogstimulation:

- Læse bøger, fortælle vis for dem og dem for dig, snak om billeder/handling i billeder, peg på billederne, skriftsprog, skrive ord.
- Synge sange gerne, med fagter, sanglege, gentagelse, man gør det man synger. Rytme understøtter tekst, lettere huske og udtale, stammer kan synges.
- Spil vendespil, billedlotteri, farvespil, udvikler begreber farver, stor, lille og samtale, **sæt ord på det vi laver.**
- Rim/remser, eksperimenterer med sprogets lyde og rytme bl.a. vigtigt for læseindlæring.

- Tegne, ligeværdig situation, tal om det vi tegner, indenfor/udenfor streger, begreber, historier og fantasi.
- Mere specifikke, udredte vanskeligheder, målrette spil, sang osv.

Sprogvurdering:

Baggrund: Børn læser og skriver dårligt i diverse undersøgelser. Da sprog er vigtig for indlæring skal problemer opdages tidligt, en lov fra regeringen.

Frit metodevalg, vi har valgt SD sprogvurdering, materialet med handleplan kan ses i sprogvurderingskassen på samtalerummet.

Mål for de 0-3årige

Mål:

- **at barnet støttes i at gå i dialog og bruger sproget som kommunikationsmiddel**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- lytte til og støtte barnet og dets fortælling
- sætte ord på hverdagens handlinger
- understøtte barnets sprog gennem fotomateriale til samtale om de oplevelser, barnet har haft

Succeskriterier

- at barnet via talesprog, mimik/kropssprog kommunikerer med andre
- at barnet kan fortælle om de oplevelser, det har haft på tur eller lign.

Mål:

- **at styrke barnets forståelse og brug af mimik og kropssprog**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- være tydelige voksne med sammenhæng mellem det vi siger, og det vi gør
- være opmærksomme på de signaler/det kropssprog, barnet bruger og udsender, og reagere med opmærksomhed på dette.

Succeskriterier

- når barnet via talesprog, mimik/kropssprog kommunikerer med andre.

Mål:

- **at støtte barnet i at udvikle sit sprog og begrebsverden**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- sætte ord på handling
- give barnet mange gentagelser i forbindelse med aktiviteter
- ny-udvikle/variere sproget i forbindelse med bl.a. gentagne aktiviteter

Succeskriterier

- når barnet bruger nye ord og begreber.

Sproglige kompetencer 3-6årige

Mål:

- at styrke barnets impressive sprog (aktiv lytning)

Praksis – det vil vi gøre ved at

- lade barnet opleve en meningsfuld hverdag med meningsfulde relationer til andre børn og voksne
- motivere til at være aktiv lyttende i forholdt til omgivelserne
- sætte ord på alle handlinger – daglige gentagelser
- lave aktiviteter der fanger børnenes opmærksomhed med fokus på sproglig udvikling af det passive ordforråd
- kollektive beskeder, som barnet skal følge
- samlinger hvor der tages hensyn til det enkelte barns interesser og behov samt afveksling mellem at lytte og være på.

Succeskriterier

- når barnet viser tegn (nonverbalt/verbalt) på at forstå tiltale
- når barnet kan udføre det, som det er blevet bedt om både kollektiv og direkte tiltale
- når barnet verbalt giver meningsfuld respons

Mål:

- at styrke barnets ekspressive sprog (aktiv tale/samtale)

Praksis- det vil vi gøre ved at

- skabe et trygt miljø omkring barnet, der opfordrer til at gå i dialog med omgivelserne (nonverbalt/verbalt)
- være nærværende voksne, der tager sig tid til en dialog med barnet. Fx ved brug af humor og være nærværende
- være opmærksomme på barnets nonverbale sprog og sammen med barnet sætte ord på følelser, handlinger, ønsker og behov
- igangsætte aktiviteter med fokus på sprog fx sange, rim, remser, ordlege, fortællinger og historiefortællinger
- fortælle hvad vi ser på en tur, og støtte barnet i at give udtryk for egne oplevelser
- hjælpe med at sætte ord på det, barnet ikke selv kan udtrykke
- lave grupper, hvor barnet udfordres sprogligt
- sætte ord på alle handlinger – gentagelser
- Vi bruger højtlesning - bøger

Succeskriterier

- når barnet bruger sproget til at løse konflikter, problemstillinger og opgaver
- når barnet sprogligt kan udtrykke tanker, følelser, behov, problemer mm.
- når barnet viser et socialt sprog i kontakten med andre samt hjælpe andre ind i en leg mm.
- når barnet bruger/leger sprog ved rim, remser, rolle-/regellege, sprogmelodi, betoning mm.
- når barnet udtaler korrekt sprog så som grammatisk og lydmæssigt.

Mål:

- at styrke barnets sproglige identitet

Praksis- det vil vi gøre ved at

- skabe et miljø, hvor barnet bliver stimuleret til at udtrykke sig alsidigt og personligt
- igangsætte forskellige kropslige aktiviteter, drama, dans, motorik mm., der stimulerer og styrker barnets kropssprog
- igangsætte tegne, klippe, klister, male, træ-arbejde mm., der stimulerer og styrker barnets billedsprog
- igangsætte sange, sanglege, bruge musikinstrumenter, der stimulerer og styrker barnets talesprog og musiske sprog
- igangsætte lege med fokus på ”hvem er jeg, hvor bor jeg” mm.
- Igangsætte selvstændige drenge- og pigeaktiviteter

Succeskriterier

- når barnet kan udtrykke sig gennem flere sprog (drama-, billede. Kropssprog mm.)
- når barnet kan identificere sig selv (jeg hedder, jeg bor, min familie mm.)
- når barnet kan bruge det sociale sprog (drenge- og pigekulturens sprog)

Mål:

- at styrke barnets evne til at forstå og bruge forskellige udtryk.

Praksis- det vil vi gøre ved at

- igangsætte forskellige lege og aktiviteter, der afprøves og indlæres gennem kroppen fx jeg gik mig over..., stilleleg, blindebuk mm.
- Drama og teaterlege

Succeskriterier

- når barnet i egen aktivitet/leg bruger forskellig former for symboler
- når barnet uopfordret skriver navne, tal mm, for de 5-6årige.

Mål:

- at styrke barnets evne til at anvende forskellige kommunikationsmidler og bruge deres forskellige muligheder fx computer, ghettoblaser, digitalkameraer mm

Praksis- det vil vi gøre ved at

- udvikle en praksis hvor disse midler naturligt indgår og må bruges på børnenes præmisser

Succeskriterier:

- når barnet kan bruge/forslår at bruge de forskellige kommunikationsmidler på en relevant måde og i relevante sammenhænge
- når både børn og voksne hygger sig ved at være sammen om brugen af disse kommunikationsmidler

Mål for de 2 sprogede:

- at støtte barnet i at udvikle dansk sprog som en vigtig del af sin personlige og kulturelle identitet

Praksis- det vil vi gøre ved at

- sætte ord på alle begreber og på handlinger
- udvikle sproget gennem leg og aktiviteter

Succeskriterier

- når barnet udtrykker sig verbalt på dansk med behov og ønsker gennem ord og begreber
- når barnet kan udføre en handling efter en besked på dansk
- når barnet bruger dansk til at kommunikere med i leg med andre børn

4.3 Krop og bevægelse set ud fra Børnehuset Ådalens teoretiske fundament er følgende:

Hvad er krop og bevægelse

Vi ser kroppen som et fundament til at kommunikere, lære og aflære færdigheder og kompetencer. Vore kroppe har ydre og indre sanser som har betydning for hvordan vi har det og kan bevæge os, derfor er det vigtigt at have opmærksomhed og viden om sanseintegrationens betydning for motorikken.

Vores krop har fem ydre sanser som er:

1. Øjet
2. Øret
3. Huden= taktil, berøringssans, smertesans og temperatursans
4. Smagssans
5. Lugtesans

De indre sanser er:

1. Labyrintsansen= vestibulærsans-hovedbalance
2. Kinæstetiske sans: stillingssans
 - Legemkendskab
 - Fornemmelse for sidethed h/v
 - Retningsopfattelse: op/ned, over/under, omkring
 - Rumopfattelse: afstand, størrelse
 - Tidsbegreb

Vi vil uddybe labyrintsansen og den kinæstetiske sans.

Labyrintsansen-vestibulærsans-hovedesansen

Labyrintsansen er som en snegl i det indre øre, med 3 buegange som er væskefyldte. Labyrintsansen er ikke bevidst for os, men har stor indflydelse på følgende hjernefunktioner:

- Talen
- Hjernens parathed
- Muskeltonus: normal muskelspænding
- Bevidst balance
- Mave-tarmfunktion
- Hjerne- karfunktion
- Lillehjerne

Foruden de 3 væskefyldte buegange er der 2 små sække som giver udtryk for tyngdekraft og hvad der er op og ned. Den registrerer lineær acceleration og deceleration og bruges til at:

- Finde balancen
- Opbygge muskelparathed, så som spændte og klar til at reagere
- Forudsætning for udholdenhed

De tre væskefyldte buegange og de små sække er en kombination af sanseindtryk og stimulation. De informere om, hvor i rummet vi befinder os og i hvilken retning vi bevæger os i.

Sanseoplevelser er næring for:

- Nervesystemet alle muskler og led
- Vitale organer
- Hver stump af huden
- Hvert sanseorgan syn, hørelse osv.

Eksempler på hvad der stimulerer labyrintsansen

Labyrintsans (vestibulærsans-hovedbalance) stimuleres ved at:

- Klatre
- Gyng
- Køre på rullebræt
- Rulle
- Snurre
- Rutsje
- Svømme

Taktilsansen/følesansen

Følesansen sidder i huden omkring os. Vi har to følelsessans, den beskyttende og den diskriminerende

Den beskyttende, undersøgende følesans er den mest primitive sans, den er ubevidst.

Den diskriminerende følesans er bevidst for os. Den bruges til at lære omverden at kende. Den er vigtig for evnen til at planlægge motorisk aktivitet. Følesansen indgår også som en del af balancen.

Den beskyttende følelsessans har betydning for:

- Overlevelse
- Hoveddrejningsrefleks
- Bevægelsernes præcision
- Psykisk og social kontakt med andre

Den diskriminerende, undersøgende følesans har betydning for:

- At man lærer omverdenen at kende.

Eksempler på hvad der stimulerer berøringssansen

Berøringssansen stimuleres ved:

- Berøring med forskellige materialer
- Børstning af kroppen med forskellige børster

- Massage
- At krybe på forskellige materialer: blødt, hårdt, stikkende, prikkende, kildrende
- At bade
- At blive frotteret og få smurt creme på
- At tumle sammen med andre børn.

Den kinæstesisansen, muskel-led og senesansen, stillingssansen.

Den kinæstetiske sans er på det ubevidste plan, den er i vores muskler, led og sener. Hvis ikke labyrint- og taktilsanser er velfungerende er der ikke mulighed for at arbejde med den kinæstetiske sans. Hjernen fortæller musklerne, hvad de skal gøre, med det er sanseindtrykkene fra kroppen, der gør det muligt for hjernen.

Vores muskel. Led- og senesans har til formål at fortælle os om vores stilling her og nu uden synets hjælp.

Sansen er med i alle bevægelser, desuden sortere følgende under denne sans:

Rum- og retningsfornemmelse

Begreberne. Foran, bagved, ved siden af, under, over og omkring

Hastighed

Afstandsbedømmelse

Muskel-led og senesansen har indflydelse på:

At man hele tiden ved besked om kroppens stilling nu og her

Kropsbevidsthed

Muskeltonus, normal muskelspænding

Bevidst balance

Hånd/øje koordination

Fod/øje koordination

En forudsætning for at lære rummet uden for det personlige rum at kende, er at man kender sin egen krops formåen og rækkevidde.

Eksempler på hvad der stimulerer muskel-ledsansen.

Muskel-ledsansen stimuleres ved at:

- Hoppe
- Springe ned i blødt underlag som madras eller lignende.
- Tumle
- ”slås”
- Mase sig igennem noget
- Trække
- Skubbe
- Røre
- Efterligne bevægelser og lege
- Få legetøj til at fungere (skrue, putte i, tage ud osv.)

- Svømme
- Blive masseret

Vi vil tilbyde børnene forskellig rum ude og inde, forskellige redskaber og materialer og igangsætte forskellige lege og aktiviteter på forskellige niveauer, og børnene får derfor mange muligheder for at erfare, hvad kroppen kan bruges til både fysisk, psykisk, socialt og kognitivt.

Børnene skal mærke og blive bevidste om deres krop og bevægelserne om kroppens muligheder og begrænsninger. De skal kunne udforske, afprøve og forstå det fysiske, sociale, kulturelle, naturmæssige miljø omkring dem, og de skal have viden om kroppens bestanddele og om kost og sundheds betydning for deres trivsel.

Mål for Krop og bevægelse 0-3årige

Mål:

- **at barnets kendskab til kroppens indhold og sanserne styrkes**

Praksis – det gør vi ved at

- planlægge og strukturerer lege og bevægelsesaktiviteter, der tager udgangspunkt i bevægelseslege og sanglege
visualisering og verbalisering, læse, tegne, plancher m.m.
legetøj der viser kroppen, puslespil.
fysiske rammer der afspejler kroppen, spejle, billeder, plads til løb, leg
at eksperimentere med og undersøge kroppen
at besøge naturhistorisk museum

Succeskriterier

- når barnet uopfordret og opfordret kan benævne og lokalisere de forskellige kropsdele
- når barnet nuanceret giver udtryk for, hvordan det selv har det, fx hvor det gør ondt/godt og i forhold til andre fx, hvor gør det ondt på dig?

Mål:

Styrke barnets kendskab til kroppens velvære, sundhed, trivsel og hygiejne

Praksis – det vil vi gøre ved at

- Planlægge og strukturere bevægelseslege og aktiviteter, der lægger op til at barnet
Eksperimentere med af- og påklædning
Får viden om kost, søvn, udhvilethed
Læser bøger om og snakker om følelser og mobning
Afprøver og indlærer hygiejnerutiner, kropspleje
Mærker forskel på puls og afslapning
Oplever forskellige fysiske omgivers indvirkning på trivsel, velvære
- Gå i dialog med forældre og børn om sammenhæng mellem sundhed og livet

Succeskriterier

- Når barnet udviser energi, fysisk og psykisk overskud til at deltage i dagens aktiviteter og i positive sociale samspil
- At barnet har færre sygedage
- Når anret giver udtryk for gode hygiejne-, kost- og motionsvaner

Mål:

- **at styrke barnets kendskab til kroppens personlighed**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- planlægge lege og bevægelsesaktiviteter, der tager udgangspunkt i at give barnet erfaringer med kropsligt udtryk gennem
Drama, sang, musik, kropssprog, personlige følelsesudtryk, empati,,, personlige styrker og potentialer, realistisk selvbillede og oplevelse af medbestemmelse

Succeskriterier

- når barnet begynder at udtrykke sig mere nuanceret i forhold omkring sig selv og andre, kreativt og dramatisk, (fastelavn med udklædning)
- når barnet udviser grov- og finmotoriske færdigheder
- når barnet tør træde frem i fællesskabet med tro på egne ressourcer
- når barnet kan give udtryk for egne ønsker, følelser og behov, køn og identitet

Mål:

- **At styrke barnets kendskab til kroppens muligheder og funktioner**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- planlægge lege og bevægelsesaktiviteter, der tager udgangspunkt i at barnet får
Erfaring med sanserne og deres funktion høre, syns, lugte, smage, føle, muskel-/ledsansen, kinæstetiske sans.
Erfaring med nye kropslige kompetencer, gang, løb, hop, kravle, krabbegang, liste, trampe, balance, kaste-gribe m.m.
Erfaring med kroppen som betydning i socialt samspil

Succeskriterier

- at barnet udviser en grundlæggende tillid til egen kropslige formåen, en oplevelse af mestring
- når barnet udviser bevægelsesglæde og lyst til at eksperimentere med kroppen
- når barnet har mere konstruktivt socialt samspil/samarbejde med andre børn/voksne

Mål for Krop og bevægelse 3-6årige

Mål:

- **at barnets kendskab til kroppens indhold og sanserne styrkes**

Praksis – det gør vi ved at

- planlægge og strukturerer lege og bevægelsesaktiviteter, der tager udgangspunkt i bevægelseslege og sanglege

visualisering og verbalisering, læse, tegne, plancher m.m.
legetøj der viser kroppen, puslespil.
fysiske rammer der afspejler kroppen, spejle, billeder, plads til løb, leg
at eksperimentere med og undersøge kroppen
at besøge relevante udstillinger og museum

Succeskriterier

- når barnet uopfordret og opfordret kan benævne og lokalisere de forskellige kropsdele
- når barnet nuanceret giver udtryk for, hvordan det selv har det, fx hvor det gør ondt/godt og i forhold til andre fx, hvor gør det ondt på dig?

Mål:

Styrke barnets kendskab til kroppens velvære, sundhed, trivsel og hygiejne

Praksis – det vil vi gøre ved at

- Planlægge og strukturere bevægelseslege og aktiviteter, der lægger op til at barnet
Eksperimentere med af- og påklædning
Får viden om kost, søvn, udhvilethed
Læser bøger om og snakker om følelser og mobning
Afprøver og indlærer hygiejnerutiner, kropspleje
Mærker forskel på puls og afslapning
Oplever forskellige fysiske omgivers indvirkning på trivsel, velvære
- Gå i dialog med forældre og børn om sammenhæng mellem sundhed og livet

Succeskriterier

- Når barnet udviser energi, fysisk og psykisk overskud til at deltage i dagens aktiviteter og i positive sociale samspil
- At barnet har færre sygedage
- Når barnet giver udtryk for gode hygiejne-, kost- og motionsvaner og udviser lyst til gode vaner.

Mål:

- **at styrke barnets kendskab til kroppens personlighed**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- planlægge lege og bevægelsesaktiviteter, der tager udgangspunkt i at give barnet erfaringer med kropsligt udtryk gennem
Drama, sang, musik, kropssprog, personlige følelsesudtryk, empati, personlige styrker og potentialer, realistisk selv billede og oplevelse af medbestemmelse

Succeskriterier

- når barnet begynder at udtrykke sig mere nuanceret i forhold omkring sig selv og andre, kreativt og dramatisk, (fastelavn med udklædning)
- når barnet udviser grov- og finmotoriske færdigheder (klippe, pincetgreb, kropslig bevægelser)
- når barnet tør træde frem i fællesskabet med tro på egne ressourcer
- når barnet kan give udtryk for egne ønsker, følelser og behov, køn og identitet

Mål:

- **At styrke barnets kendskab til kroppens muligheder og funktioner**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- planlægge lege og bevægelsesaktiviteter, der tager udgangspunkt i at barnet får
Erfaring med sanserne og deres funktion høre, syns, lugte, smage, føle, muskel-
/ledsansen, kinæstetiske sans.
Erfaring med nye kropslige kompetencer, gang, løb, hop, kravle, krabbegang, liste,
trampe, balance, kaste-gribe m.m.
Erfaring med kroppen som betydning i socialt samspil

Succeskriterier

- at barnet udviser en grundlæggende tillid til egen kropslige formåen, en oplevelse af mestring (hvor højt kan jeg hoppe)
- når barnet udviser bevægelsesglæde og lyst til at eksperimentere med kroppen
- når barnet har mere konstruktivt socialt samspil/samarbejde med andre børn/voksne

Sociale kompetencer set ud fra Børnehuset Ådalens praksis og teoretiske fundament:

4.4 Sociale kompetencer, Interpersonelle intelligens

I praksis:

- Ser vi de socialekompetencer som sammenhold, at vi vil hinanden er hjælpsomme og tager hensyn.
- Ved at anerkende hinanden opstår der tillid, tryghed og åbenhed
- Vi udviser respekt og forståelse for vores forskellige kompetencer og giver plads til vores forskelligheder, for at se styrken i, at vi supplerer hinanden.
- Vi er gode til at tage imod udfordringer og når en får en idé, er alle gode til at supplere med flere vinkler, og derved opstår der flere idéer med nye vinkler og handlemuligheder.
- Vi er engageret, og bruger vores forskellige kompetencersåledes at vi kan for at handle bedst muligt.

Dette mener vi er utrolige gode forudsætninger for at vi kan udvikle og støtte børnene i de socialekompetencer.

I teorien:

Børnene tilegner sig grundlæggende de socialekompetencer gennem samvær, nærvær, relationer og dagligdagssituationer med andre. Derfor er det sociale miljø i Børnehuset Ådalen vigtig for børnenes sociale trivsel og udvikling. Igennem de socialekompetencer oplever børnene en

fællesskabsfølelse, og de øver og afprøver færdigheder og sætter grænser. Gennem legen og samarbejde med andre fx ved at skulle løse en opgave sammen, udvikler børnene de sociale kompetencer, de lærer at begå sig og skabe relationer, samt at vise forståelse for andre. De er dermed aktive medspillere til deres eget liv.

Børnene søger mening gennem handling og at deres handlinger ikke altid svarer til deres intentioner. Derfor guider og vejleder vi dem gennem dialog til at skabe forståelser for hvad de mener.

Vi møder børnene med tillid, tryghed, nærvær og anerkendelse. Vi reflekterer over vores egne holdninger og handlinger i forhold til at børn er forskellige. Vi vil støtte og rumme det enkelte barn i at vide hvornår, der er brug for at være tilbageholdende, støttende eller bestemt.

Bente Jensen fra Danmarks pædagogisk universitet henviser til synlige udtryksformer for social kompetence både til den kommunikative side og den konkrete social kompetencer og det kan kendes på:

- Er nysgerrigt udforskende omverdenen, tager initiativer, får ivrighed efter kontakt opfyldt, er med til at bestemme hvad der skal leges, udforskes i, arbejdes med
- Løser opgaver sammen, kommer med forslag til løsning af konflikter, finder alternative løsninger på hverdagsproblemer
- Søger at forstå andres behov, sig "selv" og egne behov, kommunikerer med andre verbalt, nonverbalt, indgår konstruktivt i venskaber, skaber, vedligeholder og udvikler relationer til jævnaldrende
- Evner at se "sig selv" med andres øjne og at forstå, hvordan andre reagerer.

Børn aflæser andre børn og voksne, men de aflæser også kulturens værktøjer. Adfærden er også et udtryk for de forventninger, omgivelserne stiller til børnene.

Det vigtigste værktøj i tilknytning til at udvikle social kompetencer er sproget både verbalt og nonverbalt. Sprog udvider hele barnets mentale kompetencer samtidig med, at det angiver dets muligheder i forbindelse med at skabe sit sociale ståsted.

Børns udvikling og læring bygger på en forståelseskompetencer og en selv værdkompetencer. Forståelse udvikles fra det øjeblik, viden bliver brugbar, dvs. fra det tidspunkt, hvor barnet selv opdager, at viden kan anvendes. Det sker kun gennem barnets egne selvstændige kognitive refleksion. Selvværd opstår ved, at mennesket oplever sin handleevne, dvs. når det anvender sin forståelse til at påvirke og kontrollere sin egen situation, begivenheder og omgivelser, og i forbindelse med at vurdere situationerne, begivenhederne og omgivelserne. Selvværdsdannelsen afsluttes aldrig, men er til stadighed stærkt påvirket af, om de omgivende sociale muligheder er støttende, dvs. om der finder opmuntring og anerkendelse et sted i omverdenen.

Barnets adfærd er derfor udtryk for den måde, det ser sig selv på. Udvikling og læring anses for at være dybt forankret i det sociale.

Mål for de socialekompetencer 0-3årige

Mål:

- at styrke barnets empatiske evner, så det kan forstå og handle hensigtsmæssigt i forhold til sig selv og andre børn

Praksis – det vil vi gøre ved at

- være bevidste rollemodeller der guider barnet, viser respekt og anerkendelse
- sammen med barnet at sætte ord på følelser/handlinger og opmuntre til at vise omsorg for andre.
- støtte op omkring barnets leg og interaktion med andre børn og være parate til at give en hjælpende hånd
- inddrage barnet i sang- og fælleslege med fokus på at give/tage, dele, holde i hånd mm.

Succeskriterier

- når barnet viser omsorg for et andet barn verbalt/nonverbalt (aer, trøster, kommer med legetøj mm.)
- når barnet viser forståelse for de andre børns behov verbalt/nonverbalt

Mål:

- styrke barnets sociale identitet i og gennem fællesskabet og dets egen historie

Praksis - det vil vi gøre ved at

- lave fælles aktiviteter der giver oplevelsen af at være medskaber af noget fælles fx tegning, samling, ture, hygge, mm.
- at inddrage barnet i aktiviteter, der giver barnet mulighed for at få selverkendelse i forhold til dets familie, institutionen og samfundet
- lege forskellige fælleslege
- lave teater

Succeskriterier

- når barnet begynder at sige andre børns navne
- når barnet inddrager sin egen historie og fællesoplevelser i legen med andre
- når barnet udviser kendskab til egen familie, venner.

Mål for sociale kompetencer 3-6årige**Mål:**

- **at styrke barnets empatiske egenskaber kognitivt og følelsesmæssigt, så det kan forstå og handle hensigtsmæssigt i forhold til sig selv og andre.**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- som voksne være bevidste om egen rolle som rollemodel
- vise respekt, bruge anerkendende kommunikation og søge at forstå mening i barnets handling
- opmuntre barnet til at vise hensyn, omsorg og respekt.
- Sammen med barnet sætte ord på følelser og handlinger, så barnet kan forstå egen rolle/andres rolle i interaktionen.

- holde samlinger, hvor barnet gennem dialog og leg øver sig i at sætte ord på egen følelser og handlinger (regellege)

Succeskriterier

- når barnet viser forståelse for andre følelsesmæssigt (lytter til, hjælper og trøster)
- når barnet viser forståelse for andre kognitivt (kan forklare egen og andres følelser i en given situation).
- når barnet viser hensyn, hjælpsomhed og ansvar i forhold til andre.

Mål:

- **at styrke barnets evne til at indgå forpligtigende samarbejde, relationer og venskaber med andre.**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- skabe gode rammer for venskaber ved at lade børnene få frirum til at vælge med hvem, hvor og hvad, de vil lege.
- Sætte ord og billeder på børns venskaber og give udtryk for de gode relationer mellem børnene.
- lade barnet samarbejde med andre om et fælles mål, hvor det får indflydelse på og erfaring med samarbejde og medbestemmelse
- inddrage barnet i lege og fællesaktiviteter, hvor barnet får erfaringer i samarbejdet om ”det fælles tredje”.
- gennem aktiviteter at tydeliggøre fordelene ved solopræsentationer og holdpræstationer.

Succeskriterier

- at hvert barn har mindst én ven, som han/hun leger godt med
- når en gruppe børn giver udtryk for, at de har en særlig relation til hinanden (verbalt/nonverbalt).
- når barnet tager ansvar og udviser hensigtsmæssig adfærd i forhold til fælles opgaver og udfordringer
- at barnet viser forståelse for sociale samspilsregler, kan handle strategisk i forhold til fælleslege/holdsport.
- når barnet forstår at udnytte egne og andres ressourcer til gavn for sig selv og fællesskabet.

Mål:

- **at styrke barnets evne til at håndtere konflikter konstruktivt**
- **at styrke barnets evne til at forstå de sociale spilleregler – forhandling, kompromis og demokratiske beslutninger**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- hjælpe og støtte barnet i at løse konflikter selv og i at sætte ord på, hvad der er sket
- give barnet handleredskaber til at komme videre fx sætte ord på barnets behov/ønsker og ikke skælde ud.
- at være bevidste om egen rolle som konfliktløser i samspil med andre
- i så mange forhold som muligt indbyde til at give barnet reel indflydelse/medbestemmelse på, hvor går turen hen, hvad skal vi lege mm.

- anvende fx teateraktiviteter, hvor barnet inddrages i forskellige roller samt arbejde med barnets robusthed i forhold til at håndtere egne følelser og behov og modspil fra andre.

Succeskriterier

- når barnet selv kommer ud af konflikter på en konstruktiv måde med god fornemmelse af egen følelser og behov og respekt for den anden
- når barnet i samspil med andre bruger forhandling, kompromis og fælles beslutninger.

Mål:

- **at styrke barnets sociale identitet i og gennem fællesskabet og egen historie**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- lave fællesproduktioner og oplevelser, der giver oplevelsen af at være medskabere af noget fælles (tegning, skuespil, ture, aktiviteter mm.)
- inddrage barnet i aktiviteter, der giver barnet mulighed for at få selverkendelse i forhold til dets familie, institutionen og samfundet (logisk identitets- sammenhæng).
- lege forskellige holdlege med et konkurrenceelement fx rundbold og stopdans mm.

Succeskriterier

- når barnet bruger ord som vi, vores, os osv.
- når barnet inddrager egen historie og fællesoplevelser i legen med andre
- når barnet udviser kendskab til egen familie, venner og kultur.

4.5 Natur og naturfænomener

Naturen giver nogle anderledes og ideelle rammer for både de vilde bevægelseskrævende og de mere stille aktiviteter og stimulerer samtidig børnene æstetisk og sanseligt alsidigt og udfordrende. I naturen er der forskellige redskaber, ting, sager og fænomener, der udfordrer børnenes grov- og finmotoriske færdigheder på forskellig niveauer. Derfor finder vi naturen meget velegnet som rum til at stimulere børnenes lærelyst og erfaringsdannelse, fordi de her konstant oplever og udfordrer sig selv, deres omgivelser, begrænsninger og muligheder.

Naturen som rum kan både være en sjov og hyggelig oplevelse, men også en skræmmende eller mindre hyggelig oplevelse at bevæge sig eller være i. En forudsætning for, at man har lyst til at opleve noget, være åben og opmærksom er, at man er tryk. Derfor er vi nærværende og anerkendende i forhold til børnenes oplevelser i naturen, så de på en stille og rolig måde bliver trykke. De tilegner sig med udgangspunkt i naturen udfordringer, oplevelser og eksperimenteringer, og bliver nysgerrige i forhold til at få viden om og erfaring med naturen.

I naturen skal børnene opleve og få erfaring med forskellige naturfænomener som logiske og sammenhængende forhold og systemer, fx matematiske begreber som antal, form og naturlove (som tyngdeloven), når man fx eger tyngdelovslege, som frit fald i bladene/på græsset eller klatre i træer med tynde/tykke grene (årsag, virkning og sammenhæng).

Natur og naturfænomener 0-3årige

Mål:

- **at støtte barnet i at blive tryk og opleve glæde ved at være i naturen**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- vise glæde ved at være i og bruge naturen
- være opmærksomme på at give en hånd og ikke presse på

succeskriterier

- at barnet bliver tryk ved naturen og tør bevæge sig lidt længere væk fra de voksne

Mål:

- **at styrke barnets kendskab til, hvad man kan finde i naturen**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- sammen med barnet sætte ord på det, vi ser
- sammen med barnet gå på opdagelse i naturen efter dyr og planter

Succeskriterier

- at barnet selv begynder at tage initiativ til at undersøge naturen/skovbunden
- at barnet bliver i stand til at benævne dyr og planter

Mål:

- **at støtte barnet i at bruge alle sanser (lugte, se, høre, smage, føle) til at opleve naturen med**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- lugte, se og føle på planter og dyr
- smage på det, der kan spises fx bær
- lytte til de lyde, der er i naturen fx fuglesang

Succeskriterier

- at barnet selv er opmærksom og tager initiativ til at bruge sine sanser

Natur og naturfænomener for de 3-6årige

- **At styrke barnets evne til at begå sig hensigtsmæssigt i naturen**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- snakke med barnet om, hvordan man begår sig i naturen fx om ikke at slå dyr ihjel, brække grene af træerne og smide affald mm.
- Være gode rollemodeller i naturen (samle affald op som vi finder i naturen, tage vores eget affald med hjem eller putte det i affaldsspande osv.)

Succeskriterier

- at barnet af sig selv udviser hensigtsmæssig adfærd over for, hvordan man begår sig i naturen, og hjælper andre børn med det.

Mål

- **at styrke barnets motoriske udvikling i naturen**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- klatre i træer, løbe på bakker, trille på skråninger, skøjte på multibanen mm.

Succeskriterier

- når barnet bruger naturen som **legerum**
- når vi sammen med barnet bruger naturens rum i forskellige lege

Mål

- **at styrke barnets kendskab til, hvad man kan finde i naturen**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- vi sammen med barnet går på opdagelse i naturen efter dyr og planter
- vi sætter ord og begreber på det vi finder
- ved selv at plante

Succeskriterier

- at barnet bliver i stand til at benævne forskellige dyr og planter

Mål

- **at støtte barnet i at bruge alle sanser (lugte, se, høre, smage, føle) til at opleve naturen med**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- lugte, se og føle på planter og dyr
- smage på det, der kan spises som fx bær, tomater, snakke om spiseligt og ikke spiseligt
- lytte til de lyde, der er i naturen fx fuglesang

Succeskriterier

- at barnet selv er opmærksom og tager initiativ til at bruge sanserne i naturen

Mål

- **at styrke barnets viden om naturen som spisekammer**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- sammen med barnet lave mad af de planter og bær, vi finder i naturen
- sammen med barnet snakke om, at noget er spiseligt, og noget er giftigt

Succeskriterier

- at barnet selv er i stand til at fortælle om hvilke naturprodukter, der kan spises, fx at syltetøjet er lavet af de jordbær vi fandt i naturen
- at barnet udviser kendskab til naturprodukter, der ikke kan spises

Mål

- **at styrke barnets viden om naturfænomener som fx årstidsskift, tyngdelov, fra frø til spire til træ mm**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- sørge for, at barnet kommer ud i naturen kontinuerlig hele året og får snakket om det.
- gøre barnet opmærksom på og formidle den forandring og udvikling, der sker i naturen, fx hvordan knopperne på grenene udvikler sig til blade på træerne, ormene laver muld osv.

Succeskriterier

- at barnet i sine beskrivelser/forklaringer kan udtrykke viden om årsag, sammenhæng, antal, størrelser mm.
- At barnet selv bliver opmærksom på forandringerne i naturen

Mål

- **at støtte barnet i at bruge naturmaterialer kreativt**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- sammen med barnet lave sjove ting med de naturmaterialer, vi finder
- tegne med naturmaterialer fx bær og blomster

Succeskriterier

- at barnet ikke kun samler ting i naturen, men også inddrager disse i lege og andre kreative udtryksmåder.

4.6 Kulturelle udtryksformer

I forhold til kultur for, med og af børn bestræber vi os på at skabe mange forskellige udfoldelsesrum, hvor børnene kan dyrke og udvikle deres egen kultur, på egne præmisser. Vi præsenterer også børnene for kultur i form af teater, regellege mm.

Vi iagttager løbende børnenes relationer og lege for bedre at kunne forstå, hvad de vil i verden, og for at imødekomme det børnene er optaget af.

Vi møder børnene med en bevidst viden om, at de som køn er og udvikles forskelligt og på forskellige tidspunkter, og at de derfor skal behandles forskelligt. Der er fx forskel på drenge og pigers hjernemæssige udvikling.

Drenge har ofte behov for mandlige rollemodeller i institutionsverdenen. Drengenes motoriske udfoldelser er ofte vildere end pigernes.

Piger udvikler sociale, sproglige og finmotoriske kompetencer tidligere end drengenes.

Kulturel viden er det ubevidste blik verden mødes med. Først i mødet med de andre og det anderledes, erkendes ens ståsted, rødder og udviklingsmuligheder. Børns blik er sensitivt og lystfyldt. Respekten for dette blik er en forudsætning for at kunne inspirere og berige børns udvikling af kulturelle udtryksformer. Jo rigere udtryksformer, jo mere varieret bliver børns opfattelse af sig selv, andre og omgivelserne. En oplevelse, som livet igennem skal bære og værdisætte et menneskes personlige og sociale identitet.

Ann Knudsens hjerneforskning skriver i en artikel at:

Børns begrundelse for at lære noget er altid, at de er i en relation til en pædagog/ lærer/ voksen, som de rigtig godt kan lide. Børn i alle aldre lærer altså først fremmest i kraft af følelsen af samhørighed og relation.

Børn i denne alder tænker egocentrisk, dvs. med udgangspunkt i egne umiddelbare følelser, hvad de kan lide/ikke lide.

Kulturelle udtryksformer

Mål for 0-3årige

Mål:

- **at styrke barnets kendskab til forskellige traditioner**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- fejre de forskellige traditioner som jul, påske, fastelavn, fødselsdag
- fejre Børnehuset Ådalens egne traditioner som sommerfest, bevægelse uge mm.

Succeskriterier

- at barnet har/giver udtryk for en fornemmelse for nogle af de forskellige traditioner fx at julemanden kommer til jul, og til fastelavn slår vi katten af tønden mm.

Mål:

- **at støtte barnet i at få erfaring med forskellige udtryksformer og i at afprøve sig selv i forhold til disse**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- tilrettelægge vores aktiviteter og rum så barnet får mulighed for at udtrykke sig skabende og kreativt med forskellige materialer
- der er mulighed for at danse, klæde sig ud, høre musik, læse mm.

Succeskriterier

- når barnet udtrykker sig kreativt gennem sang, dans, teater, mm.
- når barnet giver udtryk for, at det gerne vil synge, danse, spille/vise teater mm.

Mål:

- **at støtte barnets erfaring med og viden om forskellige kreative materialer**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- tilrettelægge vores aktiviteter og rum, så børnene får mulighed for at udtrykke sig skabende og kreativt med forskellige materialer
- der er mulighed for at klippe, male, tegne, klistre, bage, modellervoks mm.

Succeskriterier

- Når barnet udtrykker sig kreativt gennem at male, tegne, klippe mm.
- Når barnet udtrykker, at det gerne vil male, tegne, klippe.

Mål for kulturelle udtryksformer**Mål for de 3-6årige****Mål:**

- **at støtte barnet i at udvikle et rummeligt (tolerant og respektfuldt) menneskesyn – gennem viden om og erfaring med egen og andres kultur, levevis, værdinormer, traditioner**

Praksis – det gør vi ved at

- tilrettelægge aktiviteter hvor barnet kan afprøve sig selv, sine værdier i forhold til andre kulturelle grupper og udtryk fx lege, mad, danse, teater mm.
- Fejre forskellige traditioner

Succeskriterier

- Når barnet udviser konstruktiv adfærd i forhold til andre, der er anderledes
- Når barnet kan samarbejde, lege, være sammen med andre, der er anderledes i forhold til sig selv

Mål:

- **at støtte barnet i at få viden om og blive fortrolig med dansk kultur, samfund og historie (sange, lege, traditioner, højtider)**

Praksis – det gør vi ved at

- lave aktiviteter der markerer de danske traditioner
- lave kulturlege og kultursanglege fx tre små kinesere sang
- fortælle historier om dansk kultur
- tage på ture til den gamle by, strand, skov, bondegård mm.

Succeskriterier

- når børnene uopfordret giver udtryk for deres viden om de danske traditioner
- når børnene inddrager deres viden om dansk kultur i deres leg

Mål:

- **at støtte barnet i af få erfaring med forskellige kulturelle udtryksformer kropsligt, verbalt og materielt**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- igangsætte aktiviteter, hvor barnet bliver bevidst om kroppen og dens udtryksmuligheder gennem leg og bevægelse
- igangsætte aktiviteter og kreative værksteder, hvor barnet får erfaring med at arbejde med forskellige instrumenter, materialer og redskaber, så det kan udtrykke sig alsidigt
- tilrettelægge aktiviteter, der giver mulighed for at børnene kan udtrykke sig skabende og kreativt

Succeskriterier

- når barnet kan bruge de forskellige redskaber til at udtrykke sig med
- når barnet udviser alsidige udtryksformer kropsligt, motorisk og kreativt
- når barnet kan udtrykke sig abstrakt (kunst, fantasi, improvisere)

Mål:

- **at styrke barnets evne til at bruge sig selv som middel til forskellige kulturelle udtryk**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- synge sange, lege sanglege med børnene, som de selv kan synge videre på
- skabe fysiske rammer til barnets kropslige udfoldelse fx udklædning
- igangsætte aktiviteter, hvor barnet optræder med kroppen fx dans, rolleleg mm

Succeskriterier

- når barnet optræder for sig selv/ for andre

Mål:

- **at styrke barnets kendskab til og erfaring med kønnenes forskellige kultur**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- igangsætte aktiviteter med specifikt fokus på drenge eller piger
- igangsætte fællesaktiviteter, hvor vi udfordre kønnene
- skabe fysiske rammer, der tilgodeser børnenes forskellighed
- Ansætte begge køn, for at støtte barnets rolleidentifikation
- Sætte spørgsmålstejn ved myter om kønnenes forskelle, ligheder
- Behandle forskelligt for at give lige muligheder

Succeskriterier

- når barnet giver relevant udtryk for viden om forskelle, ligheder mellem kønnene ved fx at vælge til og fra i forskellige lege
- når barnet eksperimenterer og udfordrer sig selv og sin viden

Mål

- **at styrke barnets evne til at imitere og afkode (empati) andre kropsligt, materielt, verbalt og tankemæssigt, så det bliver bedre i stand til at udtrykke sig nuanceret og præcist i forskellige sammenhænge**

Praksis – det vil vi gøre ved at

- ”gør som mig” – bevægelsesaktiviteter
- ”tegn som mig”, ”bevæg dig og stå som mig”, ”kan du tene det, du ser eller har set”?
- ”hvordan tror du, din ven har det nu?” (afkode udtryk, kropsholdning, sindstilstand osv.)
- Spille skuespil, rollespil med fokus på forskellige roller/følelser

Succeskriterier

- når barnet kan efterligne andres tegn, bevægelser, lyde mm.
- når barnet kan skifte roller, tilstand (”jeg er landmand, jeg er mor”)
- når barnet kan tegne bestemte tegn, symboler, tal, bogstaver osv.
- når barnet kan aflæse og forstå andres kropslige, verbale udtryk (”er han ked af det, sur, glad, vil hun lege med dig?” osv.) og handle hensigtsmæssigt derefter.

4.7 Børnehuset Ådalens læreplaner for Alfer og Drager

Aktiviteter

I Børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. gennem aktiviteter at udvikle deres:

- sociale kompetencer
- personlige kompetencer
- sprog samt krop og bevægelse

Derfor arbejdes der bevidst med bl.a. dannelse af venskaber, børnenes sociale/motoriske udvikling, fordybelse, nysgerrighed og aktiviteter i fællesskab.

Dette gøres ved at lave forskellige voksenstyrede aktiviteter ude eller inde med børnene i større eller mindre grupper.

Emne: aktiviteter (afgrænset til pædagogisk planlagte formiddagsaktiviteter)

Læring

- Styrkelse af barnets udvikling
- Venskab
- Social udvikling
- Aktivitet i fællesskab

- Fordybelse
- Nysgerrighed
- Kollektiv besked
- Kommunikation

Tema mål

- Krop og bevægelse
- Personlig udvikling
- Sprog
- Natur og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier
- Sociale kompetencer

Voksenrolle

- Rollemodeller
- Igangsættere
- Overblik
- Vidende
- Formidlende
- Spontane

Leg (udeleg på legepladsen)

I Børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. gennem leg at styrke deres:

- sociale kompetencer
- personlige kompetencer
- kulturelle udtryksformer og værdier
- krop og bevægelse
- viden om natur og naturfænomener

Derfor arbejdes der bevidst med konfliktløsning, samarbejde, social forståelse, empati, motorik og sanser, samt mulighed for og plads til fri leg, fantasi og spontanitet.

Dette gøres ved, at børnene hver dag har et tidsrum på dagen, hvor de har mulighed for at lege og bruge deres fantasi under iagttagelse, opsyn, opmuntring, råd og vejledning fra personalet.

Emne: Leg (afgrænsning – lege på legepladsen i perioden inden frugt)

Læring

- Fri leg
- Leg på tværs
- Frirum
- Parallele lege
- Rollelege
- Fantasi
- Spontanitet
- Natur

- Motorik og sanser
- Fordybelse
- Empati
- Samarbejde
- Konfliktløsning
- Social forståelse
- Venskaber på tværs

Tema mål

- Sociale kompetencer
- Barnets alsidige personlighedsudvikling
- Sprog
- Kulturelle udtryksformer og værdier
- Krop og bevægelse
- Personlige kompetencer

Voksenrolle

- Rollemodel
- Iagttagende
- Formidler / konfliktløser
- Aktiv voksen
- Være til rådighed / synlig
- Overblik
- Spontanitet

Samling

I Børnehuset Ådalen lærer børnene i samling bl.a. at udvikle deres:

- personlige kompetencer
- sociale kompetencer
- sprog
- kulturelle udtryksformer og værdier

Derfor arbejdes der bevidst med bl.a. kollektive beskeder, at lytte til andre, vente på tur, lære sociale spilleregler, opleve sang/leg/bevægelse samt at være en del af et fællesskab.

Dette gøres ved, at vi samler alle børnene i ét rum, større eller mindre grupper. Her arbejder børn og personale intensivt og koncentreret med de forskellige kompetencer.

Emne: Samling (afgrænset til pædagogisk planlagte aktiviteter)

Læring

- Kollektive beskeder
- Almen viden
- Sociale spilleregler
- Forudsigelighed / forventning
- Tryghed

- Være i centrum
- Fortælle til andre
- Lytte
- Empati / respekt
- Vente på tur
- Evaluering af aktivitet
- Rim og remser
- Sang / leg / bevægelse
- Koncentration
- Fællesskab
- Hygge / samvær

Tema mål

- Sociale kompetencer
- Personlige kompetencer
- Kultur
- Sprog
- Krop og bevægelse

Voksenrolle

- Voksenstyret
- Igangsætter
- Rollemodel
- Medleger / deltager
- Støtte
- Observere
- Spontanitet

Når vi spiser

I Børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. når de spiser at udvikle:

- deres kulturelle udtryksformer og værdier
- sociale kompetencer
- personlige kompetencer
- sprog

Derfor arbejdes der bevidst med bl.a. at give børnene kendskab til hygiejne, til sund / usund mad. Samtidig arbejdes der med kommunikation, bordmanerer og socialt samvær.

Dette gøres bl.a. ved at fordele børn og voksne ved bordene på stuen i mindre grupper, hvor der er mulighed for at øve bordskik og god omgangstone

Emne: Når vi spiser (afgrænsning morgen, middag og frugt i huset)

Læring

- Socialt samvær
- Kommunikation
- Bordmanerer

- Kollektive beskeder
- Sund / usund mad
- Kendskab til hygiejne
- Borddækning
- Ansvarlighed
- Være i centrum
- Sproggenkendelighed

Tema mål

- Barnets alsidige personlighedsudvikling
- Sociale kompetencer
- Sprog
- Kulturelle udtryksformer og værdier
- Krop og bevægelse

Voksenrolle

- Rollemodel
- Igangsætter
- Ansvarlighed
- Overblik
- Spontanitet

Emne: Traditioner (de kulturelt betingede)

Læring

- Udeliv
- Forældrekafe
- Julegaver
- Værktøj
- Metoder
- Leg / læring - læring / leg
- Forventningens glæde
- Fordybelse / ro
- Undren
- Hygge
- Kulturelle værdier
- Fællesskab
- Samarbejde
- Viden om årets gang

Tema mål

- Sociale kompetencer
- Personlige kompetencer
- Kultur
- Natur
- Sprog

Voksenrolle

- Spontanitet / grib nuet

- Initiativrig
- Voksenstyret
- Støtte / motivere
- Inspirator
- Medleger
- Rollemodel
- Ansvarlighed
- Situationsfornemmelse
- Observere

Samling

I Børnehuset Ådalen lærer børnene i samling bl.a. at udvikle deres:

- personlige kompetencer
- sociale kompetencer
- sprog
- kulturelle udtryksformer og værdier

Derfor arbejdes der bevidst med bl.a. kollektive beskeder, at lytte til andre, vente på tur, lære sociale spilleregler, opleve sang/leg/bevægelse samt at være en del af et fællesskab.

Dette gøres ved, at vi samler alle børnene i ét rum. Her arbejder børn og personale intensivt og koncentreret med de forskellige kompetencer.

Temaer, der som minimum skal være fokus på og understøttes i dagtilbud:

Sprog (ordforråd, udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, eksistensen af tal og bogstaver og hvad de kan bruges til, IT og kommunikation)

Sociale færdigheder (etablere fællesskaber med andre, føle og udtrykke empati og respekt for andre, indgå i sammenhænge med andre, kende til demokratiske værdier)

Personlige færdigheder (selvværd, grænsesætning, fantasi, kreativitet, følelser, stillingtagen, motivation og vedholdenhed)

Naturen og naturfænomener (respekt og kendskab til naturen og naturfænomener, kende kategorier, som vægt, form og antal)

Kulturelle udtryksformer og værdier (kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, udnyttelse og brug af sanser via musik, tegninger, dramatik, ler m.v.)

Krop og bevægelse (sundhed, ernæring, fysisk aktivitet, beherske og praktisere fin- og grovmotoriske bevægelser, kende til dagtilbuddets og lokalområdets fysiske muligheder.

4.8 Børnehuset Ådalens læreplaner for Trolde Aktiviteter

Hvordan spiser vi

I Børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. når vi spiser at udvikle deres sprog

- sprog
- kulturelle udtryksformer og værdier
- barnets alsidige personlige udvikling

Derfor arbejdes der bl.a. bevidst med respekten for maden samt sund/usund kost. Samtalen er en vigtig del ved et måltid.

Dette opnås ved, at den voksne er bevidst om sin rolle som model for børnene og bringer forskellige emner ind i samtalen.

Emne: Når vi spiser (afgrænset morgen, middag og eftermiddagsmad)

Læring

- At lære at finde roen i en stresset hverdag
- At være social
- At lære om sund/usund kost
- Respekten omkring mad (etik)
- Tilhørsforhold (gruppetilforhold) tryghed
- Gode manerer
- Sproglig udvikling (samtale)
- Selvstændighed
- Medindflydelse - medbestemmende - borddækning

Tema mål

- Kultur - meget madkultur
- Personlig kompetencer
- Krop og bevægelse - finde roen - sidde stille
- Sprogligt - sproglig udvikling gennem dialog/samtale
- Sociale kompetencer - vente på tur bl.a.

Voksenrolle

- Være rollemodel for børnene
- At bringe snak om kost, kultur m.m. på banen
- Vejledende i forhold til social adfærd
- Vejledende i forhold til gode manerer

Traditioner

I børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. gennem de kulturelt betingede traditioner at udvikle deres:

- Personlige kompetencer
- Sociale kompetencer
- kulturelle bevidsthed

Vi arbejder derfor bevidst med bl.a. at videregive viden om forskellige kulturelle værdier, kulturelle aktiviteter i fællesskab, fordybelse og undren.

Dette gør vi ved at præsentere børnene for forskellige sider af kulturen gennem planlagte pædagogiske aktiviteter i større eller mindre grupper.

Emne: Traditioner (de kulturelt betingede)

Læring

- At få en viden om kulturelle værdier samt andre traditioner end danske
- Kulturelle aktiviteter (jul, påske, fastelavn...)
- Indgå i fællesskab (fælles om aktiviteterne)
- At skabe en kulturel ramme, hvor der er plads til fordybelse og undren
- Give børnene tryghed gennem genkendelse af tradition samt aktivitet
- Skabe forventningsglæde (en tilbagevendende aktivitet)

Tema mål

- Personlige kompetencer: fordybelse, undren, kreativ intelligens
- Sociale kompetencer: opnå anerkendelse og succes ved glæde over at fremvise sit færdige produkt
- Krop og bevægelse: finmotorik (klippe/klistre)
- Sprog: det musiske, højtlesning, dialog mellem barn/voksen og barn/barn omkring aktiviteten
- Kultur: give indblik i de traditionsbundne værdier

Voksenrolle

- Præsentere børnene for de forskellige facetter af kulturen
- Fastsætte rammen for de forskellige kulturelle aktiviteter
- Udvide respekt for den enkelte tradition samt vise kendskab til denne

Samling

I børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. gennem samling at udvikle deres:

- Personlige kompetencer
- Sociale kompetencer
- Sproglige kompetencer
- Kroslig bevidsthed

Vi arbejder derfor bevidst med bl.a. empati, barnets selvværd, at skabe gensidig respekt samt at skabe musisk, kropslig og sproglig bevidsthed.

Dette gør vi ved, at den voksne skaber en forudsigelig og tryk pædagogisk ramme for samlingen med forskellige voksenstyrede aktiviteter.

Emne: Samling

Læring

- lære at være i centrum
- Lære at fremstå med egne meninger
- Lære at udtrykke sig
- Sætte ord på egne oplevelser

- Lære empati
- At vente på tur
- Håndoprækning
- Sidde stille og lytte
- Have omverdensbevidsthed
- Skabe musisk, kropslig, sproglig bevidsthed
- Fællesskabsfølelse (være en del af noget)
- Skabe gensidig respekt (voksen/barn, barn/barn)
- Lære om andre værdier, herunder de kulturelle (lytte til hinandens oplevelser)
- Tryghed gennem forudsigelighed

Temamål

Personlige kompetencer: være i centrum, turde udtrykke sig, deltage aktivt

- Sociale kompetencer. lære empati, give plads til andre, vente på tur, lytte (trin for trin)
- Sprog. det musiske, højtlesning, barnets egne fortællinger
- Krop og bevægelse: sanglege
- Natur: begreb om årstiderne, dialog om naturen
- Kultur: snak om barnets forskellige værdier

Voksenrolle

- At skabe den pædagogiske kontekst (ramme) for forudsigelighed
- Være støttende, motiverende
- Skabe tryghed ved at være letafslæselig
- Være planlægger

Busture

I børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. gennem vores busture ud i naturen at udvikle deres.

- Personlige kompetencer
- Sociale kompetencer
- Motoriske/kropslige færdigheder
- Kendskab til naturen

Vi arbejder bevidst med bl.a. at give børnene indblik i naturens gang, fællesskabsoplevelser, at udvikle fantasi/kreativitet, sansestimulation, dannelse af nye venskaber samt den motoriske udvikling.

Dette gør vi ved at give børnene medindflydelse på turens mål samt hjælpe børnene til at få et positivt kendskab/forhold til naturen ved at være rollemodel og udvise engagement og nærvær.

Emne: Bus (afgrænsning - ture med børnehavebørn i naturen)

Læring

- Indblik i naturens gang samt udfoldelsesmuligheder

- Mulighed for videreførelse af pædagogiske projekter
- Få fællesskabsoplevelser
- Give plads til nye venskaber
- Udvikle kreativitet/fantasi ved brug af naturens materialer
- Få kendskab til nær-fjernmiljø
- Udvikle grov- og finmotorikken
- Stimulere sanserne
- Læring gennem dialog voksen/barn, barn/barn
- Have medbestemmelse/indflydelse på turens mål
- Lære at respektere naturen og miljø

Tema mål

- Personlige kompetencer: udvikle fantasi og kreativiteten, udvikle nysgerrighed
- Sociale kompetencer: at lege, samarbejde og løse opgaver i fællesskab, møde de andre børns følelsesmæssige udtryk og behov og selv vise samme
- Krop og bevægelse: mulighed for at udvikle sig kropsligt, stimulere sanserne
- Naturen: opleve naturen som et rum for læring, leg og fantasi
- Kultur
- Sprog: dialog mellem voksen/barn, barn/barn, sproglig udfordring, udvikle begrebsverdenen

Voksenrolle

- At være tydelig og nærværende
- Udvide kendskab og vejlede børnene i nye læringsprocesser
- Udvide interesse og engagement
- Give børnene mulighed for indflydelse på turens mål
- Være rollemodel for hvordan man behandler naturen/miljø

Leg (udeleg på legepladsen)

I børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. gennem leg at udvikle deres:

- Sociale kompetencer
- Alsidige personlige udvikling
- Krop og bevægelse

Vi arbejder bevidst med kontakten mellem børnene, venskaber, konfliktløsning og kendskabet til naturen samt udvikling af fantasien.

Dette gøres ved, at vi dagligt er på legepladsen, som er indrettet med mange små "rum" skabt af naturens midler samt gode muligheder for motorisk udfoldelse. Den voksen er igangsætter af lege, vejleder ved konfliktløsning, og "usynlig", men står til rådighed, når børnene har behov for støtte/hjælp.

Emne: Leg (afgrænsning - lege på legepladsen i perioden inden eftermiddagsmad)

Læring

- At tage initiativ til lege og kontakt til de andre børn
- At lære sociale kompetencer (hensyn til andre)

- At de lærer naturen at kende og bruger den i lege
- At de lærer gamle danske regellege at kende
- At de lærer konfliktløsning
- Selvstændighed via af- og påklædning
- At de bruger og udvikler fantasien
- At de udvikler venskaber
- At kroppen udvikles og bruges
- At de lærer at bruge alle sanser i udelege

Tema mål

- Kultur - gamle lege
- Personlige kompetencer (socialt)
- Krop og bevægelse
- Naturen
- Sociale kompetencer
- Sprog (lege udvikler sproget)

Voksenrolle

- Igangsætter
- At være "usynlige" voksne over for børnene
- Vejleder i konflikt løsning
- Formidler af gamle lege
- Opsynsvoksne
- Stå til rådighed
- At de voksne fordeler sig

Aktiviteter

I Børnehuset Ådalen lærer børnene bl.a. gennem aktiviteter at udvikle deres:

- Kulturelle udtryksformer og værdier
- Personlige kompetencer
- Sociale kompetencer

Derfor arbejdes der bl.a. bevidst med sociale spilleregler, selvstændighed, omverdensbevidsthed, fordybelse samt at udvikle børnenes almen viden og skabe lyst og interesse for at lære nyt.

Dette opnås ved, at personalet planlægger og igangsætter aktiviteter, som er valgt på baggrund af den aktuelle børnegruppes forudsætninger.

Emne: aktiviteter (afgrænset til pædagogisk planlagte formiddagsaktiviteter)

Læring

- Børnene lærer sociale spilleregler

- At gøre børnene skoleparate - selvstændighed
- At de bruger og udvikler fantasi og kreativitet
- At lære omverdensbevidsthed
- At turde være på og kunne sige fra
- At udvikle børnenes almen viden og skabe nysgerrighed, at lære nyt
- At lære børnene om dansk kultur
- At udvikle motoriske færdigheder
- Skabe interesse/nysgerrighed for tal/bogstaver
- At lære at tabe og vinde /konkurrence
- At styrke fællesskabet og have det sjovt sammen

Tema mål

- Kultur
- Personlige kompetencer
- Krop og bevægelse
- Sociale kompetencer
- Sprog

Voksenrolle

- At være igangsætter
- At være planlægger
- At være engagerede
- At have overblik over børnegruppen og deres forudsætninger

4.9 Læringshjul

Læringshjulet i Børnehuset Ådalen ser vi som en understøttelse til dokumentation og evaluering af vores læreplaner.

Læringshjulet er et samarbejde mellem jer som forældre og Børnehuset Ådalen. Det er en løbende proces hvor vi hver for sig skal udfylde et skema på nettet, (som pt. ikke fungerer, men vi laver den i papirform) hvor vi efterfølgende laver en handleplan. Det vil forgå i følgende to perioder.

- Ved ca. 2,5år
- Ved skolestart

Vi ser læringshjulet som en gave til at kunne uddybe og konkretisere det enkelte barns udviklingsmuligheder i tæt forældresamarbejde.

4.10 Dokumentation og evaluering af læreplaner

Vi skal sikre, at Ådalen udvikles, så der kommer mere kvalitet i vores arbejde med børnene. Alle i personalegruppen har sat sig personlige mål for, hvad de gerne vil være bedre til og vil resten af året arbejde med det. Susanne, som er leder, har forpligtet sig til at understøtte den enkeltes udvikling. Resten af læreplanen tages op hver 3.år og det udvalgte tema 1 gang om året, hvor det også besluttes, hvad der skal arbejdes specifikt med næste gang.

Vores dokumentations form vil være meget varieret, for at vise mangfoldighed i børnenes

forskellige lege-, bevægelses og læringsrum.

Dette sker via:

Mundtlig formidling

- gennem kommunikationen når forældrene afleverer og henter deres barn
- ved forældresamtaler

Skriftlig dokumentation

- gennem nyhedsbreve, uge og temaplaner
- vores forældresamtaler

Barnetsbog

- pædagogernes beskrivelse af pædagogiske udviklings- og læringsmål for det enkelte barn.

Observationer

- Hvis et barn ikke trives, bruger vi observationer/iagttagelser til at få indblik i og reflektere over, hvilke udviklings- og læringsudvikling barnet er i.

Foto

- tager billeder af de forskellige aktiviteter, laver plancher, for at synliggøre aktiviteterne

Praksisfortællinger

- skrive iagttagelser om det børnene fortæller og som forholder sig til vores emne/mål.

Børnenes egne udtryk

- Bruge børnenes tegninger og andre former for kreative udtryk som udsmykning i institutionen.

Evaluering

For at skabe en sammenhæng mellem målformulering, mål efterlevelse og evaluering bruger vi den af kommunens anbefalede Smtte model.

Modellen tager udgangspunkt i:

Sammenhæng

- hvilken baggrund, forudsætning, ramme, børnegruppe målsætter man inden for

Mål

- Hvad vil vi opnå, hvad skal børnene have ud af den pædagogiske indsats, ønske tilstand

Tegn

- Hvad er det, vi skal holde øje med for at se om man nærmer sig målet, hvilke succeskriterier har vi (vigtigt at definere konkrete tegn)

Tiltag

- en konkretisering af hvad der skal til for at nå målet, hvilke metoder, hvilke handlinger

Evaluering

- samle begreb for forskellige vurderingsmetoder, støtte til at beskrive og reflektere over den udvikling, de læreprocesser vi har fokus på.

I Børnehuset Ådalen evaluerer vi efter følgende kriterier og 3 trin.

Hvornår skal der evalueres

- Ved tema projekter
- Individuelt i forhold til børnene
- Ved forældresamtaler med primærpædagogen.

Hvordan skal det enkelte mål evalueres

- I forhold til succeskriterierne.
- Udbygget med børnenes mening, rummenes muligheder, pædagogens kompetencer.

Hvem skal evaluere?

- Pædagogen i forhold til de enkelte primærbørn. Der evalueres på barnets trivsel, udvikling og læringsmål. Evaluering på det enkelte barns læring (udvikling m.m.) fremlægges/diskuteres på afdelingsmøder med henblik på at få det øvrige personales syn på barnet med. Denne evaluering snakkes igennem med forældre.

Hvordan og til hvad skal evalueringen bruges?

- Til refleksion og udvikling i og af personalegruppen.
- til at gøre aktiviteterne bedre og mere rummelige på alle niveauer.

Hvordan skal evalueringen formidles og til hvem?

- årlige opsamling i forhold til målene.
- Til dialog i bestyrelsen og med forældrene.
- Syddjurs kommunen

Det betyder i praksis, at vi evaluerer:

- både i fællesskab og individuelt
- det enkelte barns læringsproces i forhold til vores læringsmål for barnet
- pædagogens didaktik - evne til at lære fra sig/gøre læringsrummet spændende
- på rammerne, på temagruppernes forberedelse eller formidlingen
- ved at inddrage børnenes mening
- gennem små praksisfortællinger
- ved læringshjulet

Evaluering - 3 trin i forbindelse med læreplansmål-7temaer:

1. Det praktiske omkring mål og temaerne

- evalueres på efterfølgende afdelingsmøder
- hvad har været godt (børnesammensætning, rum, materiale, formidling m.m.)
- Hvad har været mindre godt
- Hvad vil vi gerne arbejde videre med
- Hvad kan vi med fordel ændre på

2. Det pædagogiske - børnenes trivsel, udvikling, leg og læring

- evalueres jævnlig. pædagogens dagbog,
- formidles årligt på p-dag.

3. Det overordnede - opsamling på læreplansmål, temaer samt planlægning af ny p-dag

- det overordnede evalueres på p-dagen
- hvad ville vi med temadage og hvad er lykkedes
- Hvad ville vi med vores læreplansmål og hvad er lykkedes
- Hvad lærte vi (jeg selv)
- Hvad lærte børnene - hvilket udbytte fik de
- Hvordan forholdt vi os til de udsatte børn
- Hvor er vi nu - (status over hvad der optager børnene og os)

- Hvor skal vi hen - nye læreplansmål

Refleksion

- Hvad har børnene brug for og får de det
- Hvad skal der til for at børnenes trivsel, udvikling og læring fortsat udvikles
- På hvilken måde kan en positiv effekt af temaugernes betydning for børnenes udvikling implementeres i de kommende temaer, så børnene sikres fortsat udvikling af færdigheder og kompetencetilegnelse.

4.11 Evaluering af læreplanernes succeskriterier om de sproglige kompetencer.

Som beskrevet evaluerer vi ud fra smtte modellen. Evalueringen vil være i to, en fra Alfer, Drager og Trolde. Vi har skrevet målene som en overskrift for at interesserede kan gå tilbage til de sproglige kompetencer og se hvad succeskriterierne under målene er. Vi har under målene beskrevet vores evalueringer.

Evaluering fra Drager

Mål: At styrke barnets sproglige identitet

I forhold til vores evaluering efter hver temaprojekt, har vi været meget omkring sprog både hvem er jeg, dine søskende og forældre, hvor de bor. Der er blevet lavet familiehus. Ved samling er der blevet sat ord på alt og et fiskeprojekt er der talt meget om hvilke forskellige fisk, tang m.m.

Der er skabt plads til de forskellige udtryksformer drenge og piger har og anvender.

Vores teaterprojekt giver rigtig god sproglig stimulering, de lære nye ord og variationer i sproget, hvilket høres blandt børnene i hverdagen bagefter.

Da vores projekt med sprogkasserne begyndte, var det tydeligt at høre blandt børnene at de have tilegnet sig rim og remser, lært nye sanglege.

Mål: At styrke barnets evne til at forstå og bruge forskellige udtryk.

Børnene genkender mange bogstaver og tal og har en naturlig nysgerrighed for at tilegne sig færdigheder. Enkelte kan skrive deres eget navn.

Mål: At styrke barnets evne til at anvende forskellige kommunikationsmidler og bruge deres forskellige muligheder fx computere, ghattoblaster, digitalkameraer mm

Computeren bruger børnene flittigt, der er mange børn, op til 5, som sidder omkring computeren, de hjælper ofte hinanden. De børn som ikke har motivationen til selv at søge computeren, hjælper vi ved at opfordre og motivere dem.

De er meget interesseret i fotografering og fremvisning når billedet er taget. Billederne fremvises via en lille skærm ved garderoben, der opstår meget kommunikation omkring denne. Børnene bruger dagligt vores ghattoblaster og er meget fortrolige med dem. De er også meget bevidste om

hvad de vil høre.

Vi har mange elektroniske hjælpemidler som børnene bliver fortrolige med.

Hvad lærte vi:

Børnene kommunikerer mere med hinanden end før, og er blevet bedre til at sætte ord på. Gr. A sætter ord på alt, og gr. B/C skal fortsætte den gode udvikling som Gr. A igangsætter. Gr. B/C skal være bedre til at sætte ord på alt i detaljer.

Sprog i forhold til udsatte børn:

De udsatte børn mødes ofte lidt anderledes end de øvrige børn, de opfordres til at sætte ord på tingene. Mange børn skal stimuleres i brugen af sproget, det er vigtigt for at klare sig i dagligdagen og generelt i livet. Der skal sættes mere ind på at få de udsatte børn med.

Hvad optager børnene og os.

Hvor er vi nu.

Vi har lært rigtig meget af sprogtemaet. Vi er blevet meget bevidste på hvor vigtig en samtale/kommunikation er, og hvad en samtale egentlig er. En udvikling blandt de ansatte er sat i gang.

Får børnene det de har brug for.

Børnene har brug for dialog, og vi skal være bevidste om det selvom vi har travlt. Vi glemmer kommunikationen når der er travlt.

Hvor skal vi hen?

Sproget skal indarbejdes i de andre temaer.

Være bevidste om dialogen og bevare den gode udvikling der er i gang sat.

Vi fortsætter med sprogkasserne 1 gang årligt

Daglig samling med fokus på sproglig stimulering.

Se hvad børnene har brug for og være bevidst om de får det.

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

Fortsat have fokus på sproget.

Udelivet kan betyde at vi får mere nærvær med børnene i små grupper.

Fortsætte vores udvikling og bevidsthed.

Sikre positiv effekt af temaerne, det sikre vi ved at anvende vores årshjul samt den vigtige evaluering ud fra smtte modellen til vores temaer.

Sætte mere ind på at få de udsatte børn med.

Mål for de 2 sprogede

Vores 2 sprogede børn får sat ord på alt. Vi kan høre de udtrykker de danske ord og kan anvende dem.

Hvor skal vi hen?

At de 2 sprogede tilegner sig dansk og bruger sproget i hverdagen.

Vi sætter ord på alt, bruger kroppen og sproget bevidst overfor de 2 sprogede.

Vi opfordre de andre børn til at hjælpe de 2 sprogede med ord og pege.. Dette er en glæde for alle.

Evaluering fra Troldegruppen

Mål: At styrke barnets sproglige identitet

Når børnene har Trin for trin er de gode til at udtrykke sig verbalt. Skuespil/drama er en vigtig del og det er helt tydeligt at det udvikler børnene

Børnene øves i omverdensbevidsthed, kendskab til egen situation (bopæl, efternavn, alder m.m.). Vi høre børnene fortælle om det og bruger det i hverdagen i leg og fortællinger.

Vores eventyrprojekt giver rigtig god sproglig stimulering, de lære nye ord og variationer i sproget, hvilket vi så høre børnene bruger i hverdagen.

Da vores projekt med sprogkasserne begyndte, var det tydeligt at høre blandt børnene at de have tilegnet sig rim og remser.

Mål: At styrke barnets evne til at forstå og bruge forskellige udtryk.

Børnene bruger meget symboler og bogstaver samt tal. Den synlige stimulation er vigtig. Der er købt tavle hvor bogstaver og tal står på og børnene kan skrive ved siden af eller oveni.

Vi har en kultur hvor børnene er nysgerrige på symbolerne og de bliver inspireret af hinandens aktiviteter og motivation. De største børn, o-klasserne, giver de mindre meget.

Mål: At styrke barnets evne til at anvende forskellige kommunikationsmidler og bruge deres forskellige muligheder fx computere, ghettoaster, digitalkameraer mm

Computeren bruger børnene flittigt, der er mange børn, op til 5, som sidder omkring computeren, de

hjælper ofte hinanden. De børn som ikke har motivationen til selv at søge computeren, hjælper vi med at opfordre og motivere dem.

Vi har mange elektroniske hjælpemidler som børnene bliver fortrolige med.

Hvad lærte vi:

Børnenes egne Nintendo og vores computer er meget lærerigt og socialt udviklende for børnene.

Det er af stor betydning at der sidder en voksen ved computeren/nintendoen o.l., da det tiltrækker andre børn og er med til at være motiverende for de andre børn. Gode kommunikations samtaler opstår også omkring disse aktiviteter.

Sprog i forhold til udsatte børn:

De udsatte børn mødes ofte lidt anderledes end de øvrige børn, de opfordres til at sætte ord på tingene. Mange børn skal stimuleres i brugen af sproget, det er vigtigt for at klare sig i dagligdagen og generelt i livet.

Hvad optager børnene og os.

Hvor er vi nu.

Vi har lært rigtig meget af sproget. Vi er blevet meget bevidste på hvor vigtig en samtale/kommunikation er, og hvad en samtale egentlig er. En udvikling blandt de ansatte er sat i gang.

Hvad optager børnene:

Bogstaver, tal og at skrive. Omverdensbevidsthed - hvem er jeg?

Hvor skal vi hen?

Der skal indkøbes tavler med tal og bogstaver til gr. 1

Vi fortsætter med sprogkasserne 1 gang årligt

Der skal til stadighed være fokus på de symboler vi har tal og bogstaver som er tilgængelige for børnene.

Trin for trin for alle børnene inden skolestart.

Daglig samling med fokus på sproglig stimulering.

Se hvad børnene brug for og være bevidst om de får det.

Nærværende voksne som har tid til samtale og sikre den fortsatte bevidsthed om dette.

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

Fortsætte vores udvikling og bevidsthed.

Sikre positiv effekt af temaerne, det sikre vi ved at anvende vores årshjul samt den vigtige evaluering ud fra smtte modellen til vores temaer.

Spørge de udsatte børn om de er klar til at deltage fx i samling

Mål for de 2 sprogede

Vores 2 sprogede børn er alle begyndt at bruge danske ord og udtrykke sig på dansk.

Vi har stor bevidsthed om at sætte ord på alt og pege.

Hvor skal vi hen?

Vores mål er at vores 2 sprogede kommer direkte i 0-klasse på Ådalsskolen og dermed undgå modtagerklassen i Mørke.

Vi sætter ord på alt, bruger kroppen og sproget bevidst overfor de 2 sprogede.

Vi opfordre de andre børn til at hjælpe de 2 sprogede med ord og pege.. Dette er en glæde for alle.

Det tages som et tegn på tryghed hos de 2sprogede at de tør gå mod de voksnes ønsker.

Evaluering af læreplanernes succeskriterier om Krop og bevægelse

Som beskrevet evaluerer vi fra smtte modellen. Evalueringen vil være i to, en fra Bjørnegruppen og en fra Troldegruppen. Vi har skrevet målene som en overskrift for at interesserede kan gå tilbage til krop og bevægelse og se hvad succeskriterierne under målene er. Vi har under målene beskrevet vores evalueringer.

Evaluering fra Bjørnegruppen

Mål: At barnets kendskab til kroppens indhold og sansernes styrkes

I forhold til vores evaluering efter hver temaprojekt, har vi været omkring følgende:

- Lege, hvor de forskellige kropsdele benævnes, har været en succes.
- Børnene kan nævne, hvor på kroppen det gør ondt.
- Bevægelseslege – børnene kan være med, nogle mere eller mindre afhængig af tempoet
- Børnene kan spejle sig i hinanden under leg.
- Børnene er bevidste om deres køn.
- Motoriktingene, bl.a. hoppepuden og karrusellerne, har været rigtig godt for mange børn.
- Børnene vælger selv at bruge f.eks. løbetykler, Tarzanbanen og klatrestativerne på legepladsen i deres frie leg.

Mål: Styrke barnets kendskab til kroppens velvære, sundhed, trivsel og hygiejne

- Under temaforløbet med hygiejne har børnene været meget bevidste om bl.a. vigtigheden af at vaske hænderne på den rigtige måde.
- Børnene indbyrdes har talt meget om emnet.

- Forældre har givet udtryk for, at børnene har talt god hygiejne der hjemme.

Mulige forbedringer / hvad kunne have været bedre:

- Husk at tale om emnet i hverdagen, ikke kun under temaforløb.
- Gruppe A kan arbejde mere med f.eks. håndvask. Nogle børn har brug for at blive guidet, når der vaskes hænder.
- Det er svært at måle, om børnenes aktivitetsniveau er afhængig af sukkerindtag.

Mål: At styrke barnets kendskab til kroppens personlighed

- Ved samlinger har børnene vist, at de tør stå frem.
- Børnene har vist, at de kan bruge deres grovmotorik, bl.a ved brug af motoriktingene i huset og på legepladsen.
- Børnene viser gå-på-mod ved at lege/bruge hele huset uafhængig af hvilken gruppe, de ”tilhører”.
- Børnene viser finmotoriske færdigheder, bl.a. ved at sy.
- Der har været en god udvikling i børnenes evner til at tegne.
- Langt de flest børn tør stå frem og give udtryk og ønsker og behov.
- Ved at arbejde i små gruppe har vi oplevet, at børnene får mere medbestemmelse, de føler større tryghed, tør tro på egne ressourcer og er mere motiverede.

Mål: at styrke barnets kendskab til kroppens muligheder og funktioner

- Der har været en god udvikling i børnenes bevidsthed om egne evner rent kropsligt, hvilket ses i de fin- og grovmotoriske færdigheder børnene har opnået (se ovenstående).
- Børnene har gennem deres frie leg vist, at de er blevet bevidste om deres brug af sanserne

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

Vi skal arbejde kontinuerligt med emnet, ikke kun under temaforløb

Motorik gyngen skal hænges op i loftet i gruppe A

Vi bør benytte naturen noget mere i dagligdagen, f.eks. vores lette adgang til skov og sportsplads.

Mål for de 2 sprogede

Er de samme som for alle de andre

Hvor skal vi hen?

Det samme som for alle de andre.

Evaluering fra Trolde

Mål: - at barnets kendskab til kroppens indhold og sansernes styrkes

Vi har haft mange kropssange, hvor de kan benævne kropsdele fx hoved, skulder, knæ... Der er anvendt legetøj der viser kroppen og de har selv tegnet deres egen krop med fokus på tarmene. Der har også være bøger og puslespil. Der var også fokus på dreng og pige.

De er godt til at mærke sig selv og sætte ord på. De ved godt det er bedst at hoste i ærmet, for at undgå smitte. Børnene kan benævne når de fx har ondt i maven, sveder eller fryser m.m.

Sansernes betydning er børnene helt fantastiske og gode til. Der har være fokus på at række hånden op. Munden skal være stille, når andre taler. Samt at vi har to øre og en mund og øjnene kan vi se med.

Projektet køre vi igen med krop og sanser.

Vi vil lave Kims lege – gemme ting og mennesker under tæppet

Bruge øjnene til fx at se hvem der mangler i dag.

Mål: Styrke barnets kendskab til kroppens velvære, sundhed, trivsel og hygiejne

Vi har ikke haft mange LUS i året. Spændende at følge videre frem

Prinsessesnavs og ren har lave drama og hun har lært børnene at vaske hænder. Efterfølgende er der blevet talt om vigtigheden med at vaske hænder. Der er talt meget om bakterier, og at det er vigtig for en selv. Vi stoler på dem og laver ikke kontrol funktion om de har vasket hænder. Vi siger de lige skal vaske hænder.

Børnene vil rigtig gerne bevæge sig

Mål: At styrke barnets kendskab til kroppens personlighed

Trin for trin har netop fokus på dette. Børnene tør stå frem og sige her er min arm, hoved, numse mv. De er gode til at udtrykke egne følelser.

Når de søger kysselege er vi opmærksomme på at de ikke overskrider hinandens grænser.

Mål: at styrke barnets kendskab til kroppens muligheder og funktioner

Børnene bruger udfordringerne ude såvel som inde. Udfordringerne ude er træerne, mooncar, sjippetov, trampolin, rulleskøjter mm. Inde har vi et motorikrum som de bruger. Vi kan ses via vores forskellige projekter af vores børn er gode til at eksperimenter og er meget glade for at bevæge sig, - og vi kan se, at de udvikler sig.

Vi havde forskellige aktiviteter med som hører, syns, smag og føle sansen. Børnene var meget optaget af det og var rigtig gode til det.

Finmotorisk kan vi være i tvivl om og det er derfor vigtigt at tjekke. Vi har fokus rettet på dette ved

årstider forskellige aktiviteter. Fx kan de holde på en blyant, klippe med en saks osv.

Hvad lærte vi

Kunne være svært at sætte dem i forskellige sammenhænge med andre børn, da virkeligheden viste noget andet, sygdom, fridage mm.

For at sikre os at vi er omkring alle læreplanstemaerne har vi lavet en barnets Ådalensbog hvor indholdet er læreplanstemaerne. Dette er til dokumentation både i forhold til læringshjulet og for at vi lever op til læreplanerne selvom vi arbejder i dybden med et tema om året indtil vi har været alle igennem.

Evaluering af læreplanstemaet natur og naturfænomener 2012

Natur & naturfænomener for Alfer

Børnene har fået større kendskab og forståelse for naturen. Fx kender enkelte dyr (snegle, orme) Prøvet at smage, føle, lugte osv. Naturens produkter.

Hvad optager børnene og os

Vi vil gerne blive ved med at lave kreative ting børnene evt. kan få med hjem, lave mad og blive ved med at gøre naturen interessant ved at finde krible/krable dyr.

Hvor er vi nu

Vi vil blive ved med at holde se pkt. 2 som fokus ved siden af det næste læreplanstema, som går i gang næste år.

Får børnene det de har brug for

Ja, det synes vi, vi får positiv respons både fra børn og forældre.

Hvor skal vi hen

Se pkt. 2 og 3

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

Se pkt.3 og at vi som voksne er opmærksomme på at holde fokus på natur og naturfænomener.

Natur & naturfænomener for 3-4årige Drager

Hvad optager børnene og os

Børnene er gode til at være ude og bruge naturen. De har fået en større forståelse for naturen som legerum. Fået en større forståelse for at passe på naturen, men en stadig læring. Større viden og de er optaget af undersøgelser i naturen.

SE øvrigt krible/krable og de grønne spirer projekter.

Børnene er ofte i krydderurtebedet for at dufte og smage. De er blevet bevidste om at ikke alle svampe er spiselige. De bruger naturens materialer til mange forskellige lege.

Hvor er vi nu

Børnene er blevet gode til at sætte ord på og bruge naturen.

De voksne skal planlægge det godt, for så virker det.

Får børnene det de har brug for

Ja, det synes vi da.

Hvor skal vi hen

Fortsætte som nu og bibeholde det vi gør.

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

Planlægning

Mål for de 2 sprogede

Vi sætter ord på alt, mange gentagelser

Mål for de udsatte børn

Vi fastholder og sætter ord på alt med mange gentagelser.

Hvor skal vi hen?

Fortsætte med fokus på udeliv og natur.

Natur & naturfænomener for de 4-5årige Trolde

1. succeskriterier
de elsker at lege ude og bruger naturen meget som legerum – ikke mindst træerne. De udfordrer sig selv og hinanden.
Naturen er ofte ”redskabet” i legene. Der leges rigtig meget med mudder og smat.
2. vores børn kender mange af de ting de finder – de er nysgerrige og spørger meget. De henter selv remedier på værkstedet som de skal bruge til indsamling af dyr m.m.
3. vores duftebed har været meget med til at sætte fokus på dufte ligesom bålet og røgen /og varmen bliver kommenteret / snakket om. Urterne har meget forskellig konsistens at føle på. Der er blevet smagt på rigtig mange ting som børn normalt ikke præsenteres for fx æblegrød, skovjordbær, græskarkerner, hyben. Udhulning af græskar styrker følesans – lege med sand/jord – forskellig struktur.
4. Børnene har en bevidsthed om at svampe kan være giftige, ligesom man ikke kan spise alle bær. Vi har fundet bog og snakket om de kan spises.
5. Børnene er meget bevidste om naturens cyklus, specielt er fokus nu på bladene som falder af træerne. Vi har plantet bog og dyrket vores eget egetræ. Børnene har forskellig forståelse for sammenhænge, tomater får ikke vand – de hænger da. Bladene falder af træerne, det er efterår. Børnene skulle finde den største squash (størrelse /rumfang).
6. Vi har lavet naturbilleder og fantasidyr af squashene og andre naturmaterialer.
Naturting – pinde, kogler, jord, vand mm. er remedier til deres lege hele dagen

Hvad optager børnene og os

Børnene tager det selv videre, bruger naturen og de ting naturen byder på.

Får børnene det de har brug for

Ja, vi har et bredt udvalg.

Hvor skal vi hen

Bibeholde og udvikle det der er i naturen ved at vise nye ting fx efterår.

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

Bevidst om naturen og have fokus på det.

Mål for de 2 sprogede

Sætte ord på alting

Mål for de udsatte børn

Hjælpe dem med at holde fokus og sætte ord på alting

Evaluering af Bål og bålaktiviteter

Vi har valgt at evaluere i tre aldersgrupper, Alfer 0-3år, Drager 3-4år og Trolde 4-5år

Evaluering fra Alfer

- Hvad var godt – mindre godt
 - o Dejligt når bålet var i gang, børnene var glade for det.
 - o Fik brugt sanserne – røg fra bål mm.

- Hvad kunne evt. gøres anderledes næste gang og andet?
 - o At vi blev inddraget noget mere når der var mad på bål (Drager – Alfer)

Evaluering fra Drager

- Hvad var godt – mindre godt?
 - o Vi har haft mange bålaktiviteter
 - o Børnene har været meget involveret
 - o Vi har arbejdet ud fra de børn, vi har pt. børnene har, kunne vælge til og fra.
- Hvad kunne evt. gøres anderledes næste gang og andet?
 - o Vi skulle lave en mere fast planlægning, evt. have fastlagt de enkelte aktiviteter på forhånd i hvem laver hvad på bålet.

Evaluering fra Trolde

- Hvad var godt – mindre godt
 - o Godt som samlingssted – der er en voksen i ro. – Mange stille og lidt udsatte børn er lettere at nå.
 - o God stemning og sansning ved bålet – lugte, varme/kulde.
 - o God til og fra aktivitet.
- Hvad kunne evt. gøres anderledes næste gang og andet?
 - o Det handler meget om spisning – inde livet bringes mere ud.
 - o Nye ting præsenteres og lidt grænseoverskridende oplevelser. Fx æblegrød og græskarkerner.
 - o En god aktivitet er hvor der er både mulighed for deltagelse og leg.

Evaluering af dyrk en squash

Vi har valgt at evaluere i tre aldersgrupper, Alfer 0-3år, Drager 3-4 år og trolde 4-5år.

Evaluering fra Alfer

- Hvad var godt – mindre godt
 - o Børnene var med til at så en squash og være med til at passe den hjemme.
 - o Vi har ikke fået så mange tilbagemeldinger.
- Hvad kunne evt. gøres anderledes næste gang og andet?
 - o Vi skulle spørge forældrene noget mere om, hvordan det går med squashen. De kunne evt. tage et billede med af den.

Evaluering fra Drager

- Hvad var godt – mindre godt?
 - o Fik positive tilbagemeldinger fra både børn og forældre
 - o Har fået omtale i pressen
 - o Forældre har været inddraget og har været motiverende ift. Børnene – god opbakning.
 - o Mange squash blev indleveret til kåring.
 - o Vi ville ønske at journalisten havde valgt at være til stede ved sensommerfesten

Evaluering fra Trolde

- Hvad var godt – mindre godt?
 - Der blev snakket meget om det af børnene. De fleste tog det alvorlig.
 - De store børn var meget optage af det.
 - Nogle afleverede den til bedsteforældre.
 - Der kom rigtig mange til sensommerfesten
 - Omtale i avisen
 - Vi lavede squash dyr og har anvendt den i meget forskelligt mad

Evaluering af Den lille gartner

Vi har valgt at evaluere i tre aldersgrupper, Alfer 0-3år, Drager 3-4 år og trolde 4-5år.

Evaluering fra Alfer

- Hvad var godt – mindre godt
 - Børnene har været med til at så en masse planter og se dem vokse op.
 - Har været meget interesseret i drivhuset, vores højbede og ribsbuskene
 - Sansoplevelser gennem mad vi har lavet, tilberedt og syltet.
- Hvad kunne evt. gøres anderledes næste gang og andet?
 - Have lavet vores egen lille målsætning ud fra de grønne spire.
 - Skulle have været i gang noget før.

Evaluering fra Drager

- Hvad var godt – mindre godt?
 - Børnene har været meget inddraget, de har sået, vandet osv.
 - Børnene har fået en fornemmelse for årstidernes gang
 - Børnene har udvist stor ansvarsfølelse ift. bedene og taget ejerskab.
 - Stor interesse for krydderurtebedet mht. dufte og smag
 - Børnene har vist stor interesse ved høsten af grøntsagerne.
- Hvad kunne evt. gøre anderledes næste gang og andet?
 - Vi kunne have udnyttet flere grøntsager til syltning osv.

Evaluering fra Trolde

- Hvad var godt – mindre godt?
 - Børnene har været nysgerrige på projektet og fulgt meget med, fx alt må ikke såes og plantes på samme tid.'
 - Drivhuset pilles ned når det bliver koldt
 - De fleste børn kan lide udelivet
 - Der har været fokus på fra jord til bord.
 - Børnene har været meget interesseret og smagt på det hele
 - Nogle børn gik meget op i konkurrencen med børnehaven, vi fik de første tomater og nogle var meget stolte.

- Dufte- bedet er blevet brugt meget – også sammen med voksne. Det skal udbygges på Trolde legepladsen.
- Der har været meget fokus på vanding og hvad der sker når de løber tør for vand.
- God snak da vi fik lus og larver – vi tog larverne med ind og fodrede dem i tre uger til stor og god oplevelse for børnene.
- Skovjordbær har været et rigtig stort hit – de spises flittigt og børn og voksne var på tur for at købe tomat planter. Fik rundvisning – prikledte en tomat til sige selv og fik med hjem til drivhuset.
- Har bagt squash – lavet suppe – grød mm.
- Vi har snakket meget med børnene om de forskellige processer – de har udvist stor interesse.

Evaluering af kulturelle udtryksformer 2013

Kulturelle udtryksformer for de 0-3årige Alfer

At styrke barnets kendskab til forskellige traditioner, vi har billededokumentation som er lavet til bøger som børnene dagligt kigger i. Dette gør at de kan huske jul, påske, fastelavn mm.

Børnene spørger selv om musik og dans. Vores sangbøger bruges meget flittigt.

Børnene er begyndt at spørge efter at tegne og klippe.

De ældste har fået en bevidsthed omkring jul, påske mm. Der er skabt en kultur omkring sang, musik, dans mm. De helt små peger fx på ghettoblaster når de vil høre musik.

Der optrædes rigtig meget og børnene elsker det.

De forskellige kropsliges ses og italesættes meget af børnene, når der fx stiftes ble og de skal på toilettet.

Der efter lignes rigtig meget, de største kan påtage sig forskellige roller

Afhængig af udviklingszone kan børnene aflæse og forstå de kropslige og verbale udtryk.

Hvad optager børnene og os

Børnene elsker sanglege, sang, musik og dans. Alt kropslig udfoldelse. Børnene er optaget af at lære at aflæse hinandens kropssprog.

Hvor er vi nu

Det skal til stadighed øves og udvikles.

Får børnene det de har brug for

Ja, alt efter udviklingstrin

Hvor skal vi hen

Vi skal fortsat styrke det kropslige udtryk, gentagelser er vigtige.

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

At vi er lydhører og nærværende. At vi tager udgangspunkt i det børnene gerne vil. At vi henter inspiration udefra og videreudvikler. (bibliotek mm.)

Mål for de 2 sprogede

Dem har vi ikke haft i indeværende år.

Mål for de udsatte børn

At vi tager de nødvendige hensyn, samtidig med at de får samme muligheder som de øvrige børn

Hvor skal vi hen?

At de trives og udvikles og inkluderes i gruppen

Kulturelle udtryksformer for de 3-4årige Drager

Når de voksne har fokus på gode relationer og rummelighed, videre gives det til børnene. Der blev skabt gode venskaber.

Gentagelser gør at børnene bliver trygge ved vores danske tradition, det bliver genkendeligt for børnene.

Børnene har inddraget traditionerne i deres leg.

Børnene husker og genkender vores traditioner ved fx fødselsdage, jul og påske.

Gentagelser er en succes

Børnene har været optaget af fx computer. Har brugt musikinstrumenter, efter følgende brugt andre materialer.

Vi har anvendt det kunstneriske materiale i nogle projekter fx vores indianer projekt.

Samlinger styrker barnets evne til at stå frem. Barnet kender de andre børn godt og tryghed er en forudsætning.

De ældste børn er meget bevidste om forskelle. Vi har rum og ting, som gør at børnene leger rollelege.

Vi bruger tegn, symboler mm. i leg under fx samlinger.

Vigtigt at have fokus på at børnene er rummelige rent kropsligt overfor hinanden.

Hvad optager børnene og os

Sproget, sang prioriteres højt.

Hvor er vi nu

Fokus på venskaber

Samlingerne er vigtigst her og nu i vores byggerod

Får børnene det de har brug for

Ja det gør de.

Hvor skal vi hen

Vi arbejder videre med samlingerne. Vi arbejder ud fra, hvad der rør sig blandt børnene og hvad de har brug for.

Mål for de 2 sprogede

Dialogisk oplæsning. De inddrages og der sættes ord på alt.

Mål for de udsatte børn

Det er vigtigt at der tages specielle hensyn, og samtidig være en del af fællesskabet

Hvor skal vi hen?

Vi fortsætter dialogisk oplæsning.

Vi giver børnene ekstra voksenkontakt og tager specielle hensyn.

Kulturelle udtryksformer for de 4-5årige Trolde

Børnene er rigtig gode til at rumme hinanden. Børnene byder ind, med det de hver især har.

De kender vores fødselsdagslege, jul og påske temaer.

Dagligdagen afspejles i deres leg.

De leger kreativt med alle de tilgængelige materialer, både inde og ude

De fleste kan lide at optræde fx band, cirkus, sanger mm.

De er bevidste om kønsforskelle.

De er gode til rollelege, efterligner hinanden og de kan aflæse og forstå andres kropslige og verbale udtryk.

Hvad optager børnene og os

Samlingerne, hvor vores fælles fokus er på børnesangskatte, med ugens sang. Børnelitteratur med billeder, som børnene fortæller hvad historien handler om. Der er lavet foto med hvem er jeg min familie, er det en stor eller lille familie.

Traditioner, jul, påske, fastelavn, fødselsdag bliver afholdt, til stor glæde for børnene og de genkender de forskellige traditioner.

Hvor er vi nu

Vi ar en dog daglig rutine ang. vores samlinger, hvor vi tager mange forskellige emner op.

Får børnene det de har brug for

Ja og vi tilstræber at tage i den enkelte børnegruppe og hvad der rører sig lige nu.

Hvor skal vi hen?

Vi fortsætter med vores samlinger samt traditioner som halloween og jul med flere.

Hvad skal der til for at sikre udvikling/læring

Vi skal gribe børnenes input og gøre mere af det.

Mål for de 2 sprogede

De bliver guidet mere og er med til det samme

Mål for de udsatte

De deltager i fællesskabet og bliver guidet til at kunne være en del af det samme, og der laves for nogle specielle aftaler.

Hvor skal vi hen?

Vi skal fortsætte med at have fokus på at sætte ord på, ud fra hvor de er i deres udvikling

Revideret den 25. marts 2014